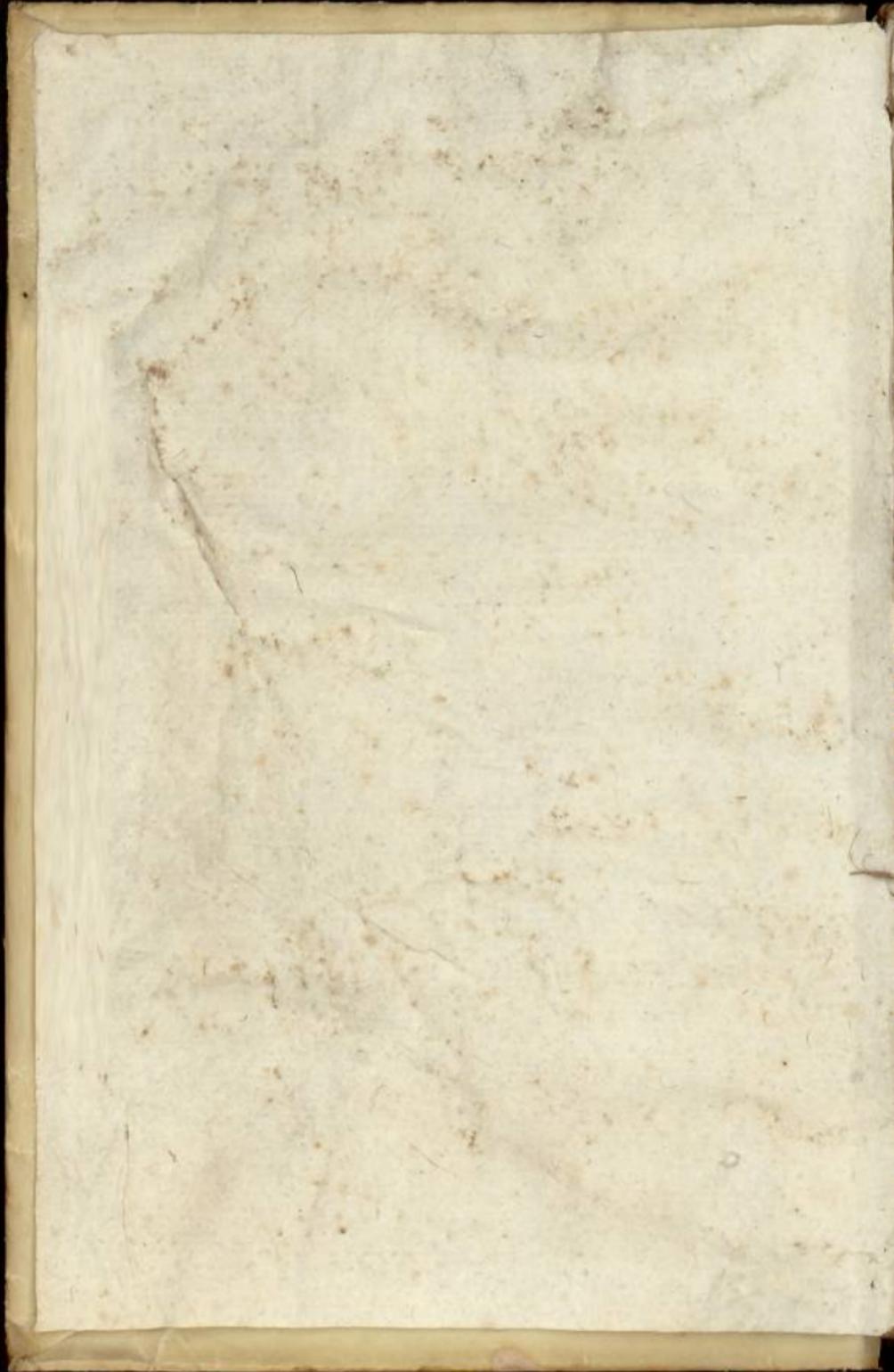
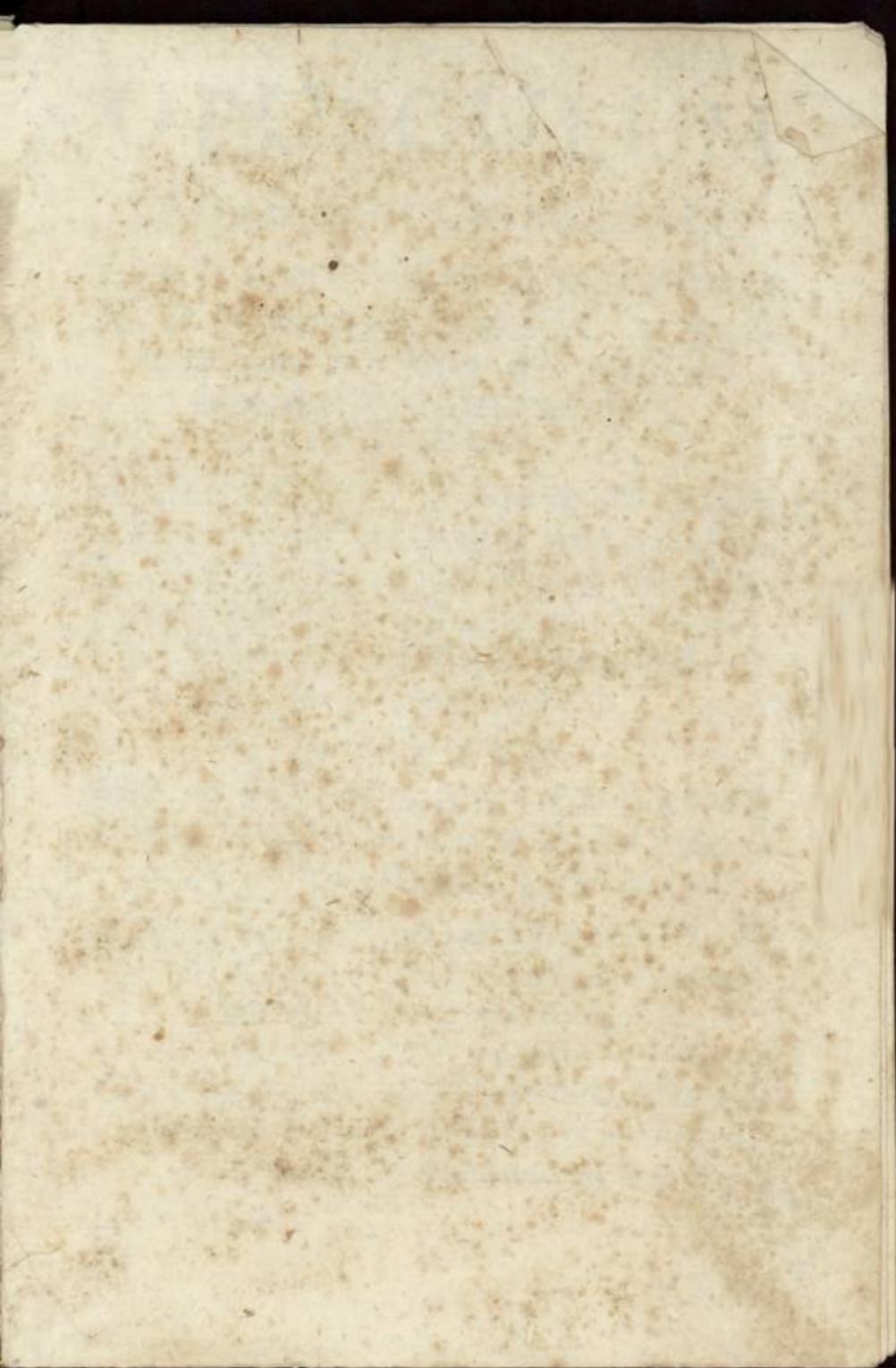

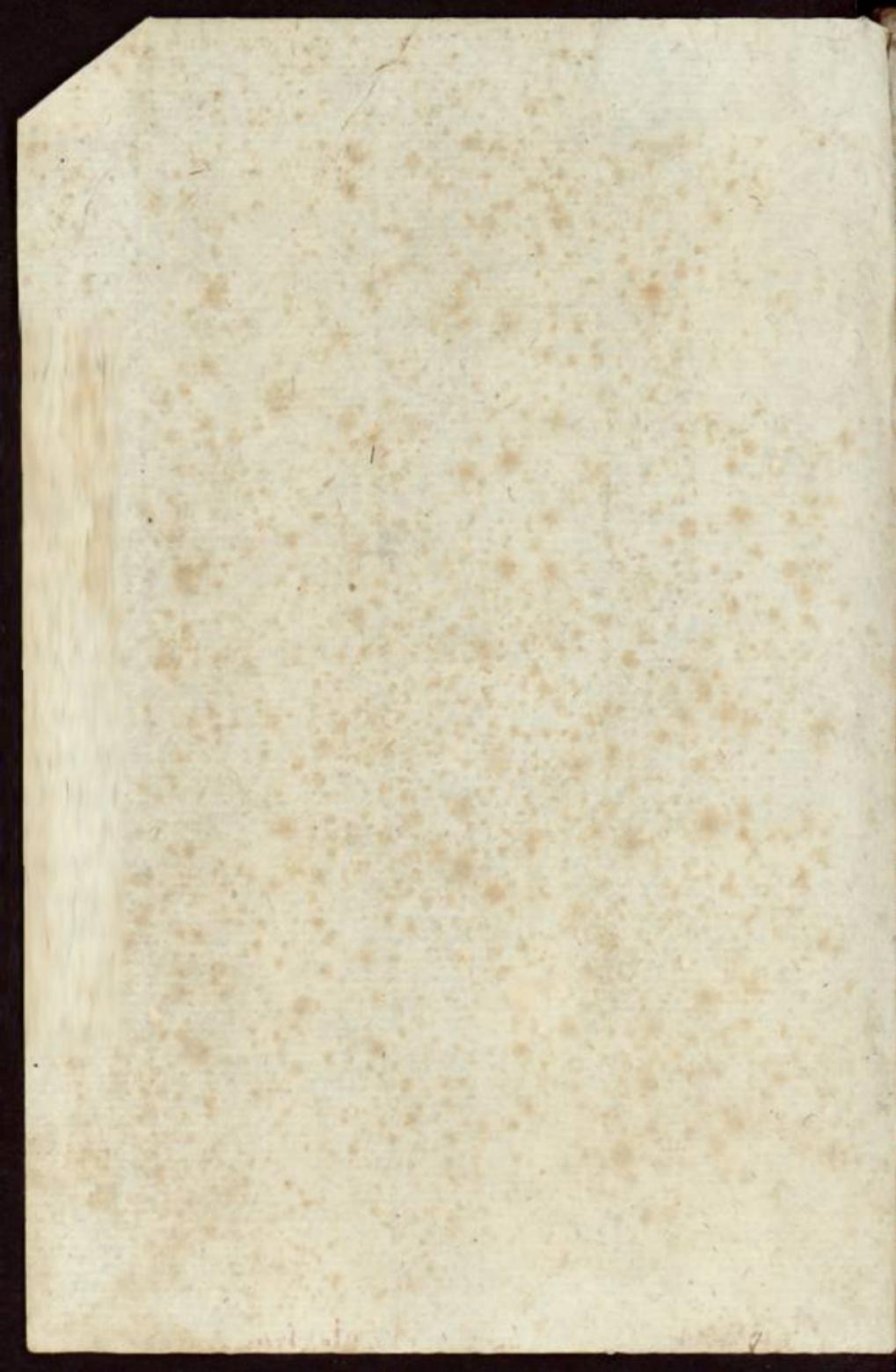
209

2

OPUSCULUM

THEOLOGICUM MORALE

CIRCA NOVAM SANCTIONEM
SS. D. N. Benedicti Papæ XIV. de pœni-
tente non absolvendo à Confessario,
complice suo in peccato turpi,
& in honesto.

SERENISSIMO , AC EMINENTISSIMO
Domino D. Ludovico, Regali Hispaniæ Infan-
ti , S. R. Eccel. Cardinali Diacono sub titulo
S. Mariæ de Scala, Archiepiscopo Toletano,
Hispaniarum Primati, & Chancellario
Majori Castellæ,&c.

DICATUM

PER MANUM ILLUSTRISSIMI,
& Reverendissimi Domini D. Petri Clementis
Arostegui, Archiepiscopi Larillensis,&c.

A D. ILDEPHONSO AZEDO BENITEZ,
Ecclesie S. Petri Civitatis Regalis in Toletana
Diœcesi Parrocho, ipso Authore.

Con Licencia. En Madrid. Se hallará junto al
Correo de Toledo , y en la Ciudad de este
nombre, frente del Convento de Religiosas
Bernardas.

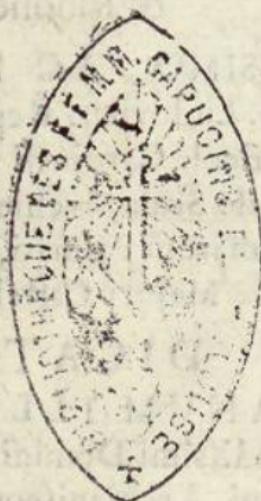
ОПУСКИ

АКАДЕМИЧЕСКОЙ

МЕДИЦИНСКОЙ АКАДЕМИИ

САНКТ-ПЕТЕРБУРГА

СОВЕТЫ ПО ВЪДѢВѢЛІЮ

S E R E N I S S I M O,
atque Eminentissimo Domino
D. Ludovico Hispaniae Infan-
ti, Sanctæ Romanae Ecclesiæ
Cardinali Diacono, sub titulo
Sanctæ Mariæ de Scala, Ar-
chiepiscopo, Commendatori,
Administratori, & Dispensa-
tori Toletanæ in spiritualibus,
& temporalibus Hispaniarum
Prinati, Chancellario majo-
ri Castella, &c.

SER. ATQUE EM. DOMINE.

Dilectionis Paternæ, sa-
crationisque zeli lite-
ræ, Brevis sub forma, Sanc-
tissimi D. N. Benedicti Pa-

pæ XIV. testimonium luce
meridiana clarius extant; in
eis siquidem, & Summi Pas-
toris erga oves commissas
zelans vigilantia fulget; &
Supremi Pontificis circa ve-
nerationem sacrī fontibus
è Sacerdotis Æterni latere
erumpentibus exhibendam
zelotypa simul solicitude
micat. Ut Pastor bonus, ora
luporum obstruens, Gregis
sui extrudit pericula; ut ze-
lotes Sacerdos, sancta sancte
tractari desiderans, à Sacra-
menti dispensatione sordi-
datos Ministros sapienter re-
pellit. Sic duplicato radio
sede summa Apostolicum

Lu-

Luminare resplendet. Quorū
sum tamen hæc ? Nec frus-
tra , aliud namque Luminā-
re requiro. Quam primūm
gratè respexi, lucis ejus dex-
ter interpres mihi fuit ar-
dentè optatus ; defecit ; &
Parrochiali stimulante cura,
ut qui juxta Præsulis or-
dinationem Parrochiæ Ec-
clesiasticis legem intimavi
sanctissimam , ejus quoque
intelligentiam pro captu
porrigerem , scopi æmulus,
verba rimatus , libentissimè
insudavi. Et ecce hūc elabo-
rato Opusculo , statim ma-
nibus dilapsum , aliud nata
propensione Luminare re-

quirens, tuas ad manus, Præ-
sul Serenissime, atque Emi-
nentissime, evolat; quām
pulchrè, quām justè, quām-
que sapientè!

Pulchriè quidem; nam si-
cūt præsens lex Apostolici
Luminaris ardore fuit con-
cepta, ita hæc legis inter-
pretatio radijs alterius Lu-
minaris magni confoveri
anhelans it, faturque.

Othove-
ni, Embl.
Am. fol.
228.

..... *Mea vita per ignem*
Crescit, & in medijs ignibus
esse juvat.

Incendium petit, cuiusvis
non, sed Leonis Hispani Re-
giæ stirpis præcelsæ sobo-
lis; ingenium laudo, meritò

si-

siquidem ad Leonis aspectum sperat spirare secure.
Enim

Est Leo, sed custos, oculis Alcian
quia dormit apertis,
Templorum idcirco ponitur Embl. 15
ante fores.

Templorum Custos Toletanus, atque Hispalensis dia extat ordinatione vestra Celsitudo ; mirum nil , cum Leo ; ambigo ast , an Leo, quia Custos? an Custos, quia Leo ? utrumque certè. Quia Leo , Custos ; equidem si decet vigilantia custodem, vigilantior Leone nullus: Dormit Leo , nec lumina claudit. Praesagium ergo placitum,

tum , Hispaniæ Templa ves-
træ credere vigilantia , quæ
in Infantia Gigas , vigilat
dum dormit , estque dor-
miens vigilans. O Israel ni-
mis felix ! Ecce non dormi-
tabit , neque dormiet qui
custodit te ; nàm dormit
dum vigilat , vigilatque dum
dormit. Oculis dormit aper-
tis , & hoc cum Infans ; quæ
igitur tibi promittere non
debes cum vir? Custode sanè
perennas ; audi lætabunda
quæ tibi gaudens præsagio.

Carduc. *Mulciber exardens vigil;*
Custode pererrat,
Nil tibi deficiet , si vigil
Argus erit.

Dein-

Deinde, quia Custos, Leo;
Inest Regia fortitudo Leo-
ni, nam : è *forti Grege* : qui-
dam dixit, nativam innuens
generosam magnanimita-
tem. Bellè dixit; sed de te lo-
quens speciosius dico: è *Gre-
gibus fortibus*, Hispano
nempè, & Farnesio; inser-
tio pulchra, ex qua gemi-
nam induis genethliacam
fortitudinem. Ex illo trahit:
ubique Leo: ex isto autem:
Non redeo, nisi victor, quod
de glorioso tuo progenito-
re *Alexandro appositè est*
dictum. Quid ergo, Celsissime
Infans, adijciam super
omnia laudem tuam ? hoc
unum:

unum : Optimus Custos , &
vigil fortissimus , quia è for-
tium grege . Inlyta Israel
iterum gaude , siquidem for-
tior armatus , qui ad nullius
pavebit occursum , atrium
tuum vigilans custodit , ut
in pace sint cuncta , quæ
possides . Insuper , est robur
in oculis , his dormit aper-
tis , ut sit Custos fortis , &
quia Custos , Leo . Felicia er-
go quæ tali creduntur Tem-
pla Leoni , & hoc paululum
meritò ab ortu , nam : & in
ortu conspicit . Nunc jam di-
cam jure : NON PLUS UL-
TRA : natale encomium ,
quo Regius vester spiritus
PLUS

PLUS ULTRA fertur. Fer-
tur etiam, & meus, cœlum-
que aspiciens, alter splendor
Leo , qui lumine , & ardore
supereminet. Cœlum Eccle-
sia , in qua Leo Hispanus,
vestra scilicet Regia Celsi-
tudo micans ardet, & ardens
fulget ; pulchritè ergo Opus-
culum vestros radios desi-
derat , ut vivat illis , ortum
cum sit ab alijs.

Evolat item justè; jus cla-
rescit , quandoquidem To-
letani cœli Princeps Leo, sa-
cratus Atlas. Regijs hume-
ris sustinetur , & gloriose,
nam excedit robore pondus.
Cœlum si Hispaniam dixe-
ro,

ro, Toletum cœlum cœli,
& rectè Domino , qui Au-
gusta Celsitudine illud re-
git, imperat, ac disponit tan-
quam Princeps Artifex in
ædificio spirituali sunt quasi
manuales operarij , qui par-
ticulariter insistunt Curæ
animatorum, Sacra menta mi-
nistrando.... Sed quasi prin-
cipales artifices sunt Episco-
pi , qui imperant , & dispo-
nunt qualiter prædicti suum
officium exequi debeant:
propter quod , Episcopi , id
est, superintendentes dicun-
tur. S. Thom. quodl. i . q. 7.
art. 14. in Corp. Quanta hæc
felicitas ! Sed mihi præ mul-
tis,

tis, nam ipso pœnè in tuo
ortu, me manus vestra sus-
cepit, & ad animarum Cu-
ram, veluti manualem ope-
rarium sorte mihi valde se-
cunda in Toletanum cœ-
lum introduxit. Hic igitur
laborare oportet, & am-
plius, elaborata vestræ tra-
dere Celsæ Dominationi,
jus est obstringens; nam res
quæcumque indita lege Do-
mino suo clamat; perspi-
cuum autem est, quod Prin-
cipi Artifici insudat opera-
rius; justitiæ ergo legem
adimpleo: à manu Regia
Constitutionem sacram ac-
cepi, ad quam elaboratum

in

in Constitutionem com-
mentum festinè properat;
ecce Auguste quod egi, ves-
trum assumite, siquidem jus-
tè pervolat.

Sapientèr denique, optat
sic propugnaculum, & sa-
pientèr, favente namque
Principe Leone, alij super-
funt, & lætantèr concinet.

Philob.] Non mille efficitis, quod
Titan efficit unus:

Namque unus cursum diri-
git ille meus.

Regali in manu Celsitudinis
vestræ spei anchoram opus-
culum hoc figi desiderio de-
siderat; & prudentèr, ete-
nim scit beneficam Delphi-

no-

norum indolem, qui, *tutius*
ut possit figi, anchoram te-
nent, tenendoque gravant.
En, Præcelse, sapientis mo-
tivum spei, insuper motri-
cem rapidi cursus virtutem
agnosco, nempe Delphino-
rum progeniem; hanc in
Domino suo præsentiens
velox ad ipsum pro tutami-
ne cursitat, *tutius ut possit*
figi. Teneas **oro**, Auguste,
teneas iterum, atque iterum
quæso, nec frustra clamito,
dum sinum, cum quo be-
nignitas oritur, concupisco.
Pater jam quam pulchre,
quam justè, quamque sa-
pienter munusculum istud

ad

ad vestram volitat Celsitu-
dinem, qui Delphin cum sis
ad accipiendum benignus,
est simul Leo ad custodien-
dum vigil fortis. Hæ sunt
egregiæ virtutes , propter
quas à Deo Optimo Maxi-
mo Ecclesiarum Atlas cons-
titueris , ut te in Hispania
meritò conclamare possi-
mus illo emblemate , quo
Invicti semper proavi Lu-
dovici XIV. similibus præ-
lucentis dotibus , gloriam
immortalem Gallia decan-
tavit , dum Herculis clava
ex oleæ ligno confecta, pie-
tatis, & robotis erat symbo-
lum , ad Regemque diser-
tif-

tissimus quidam conversus
cecinit: *Quam dedit Alcidi menda-* Petrus
-cem fabula clavam, Abbé.
Hanc tibi veracem clavam
tua Gallia tradit.
Hanc Ludovice geres: erit
haec quoque cognita mons-
tris,
Et belli vindex, & sacra
tessera pacis;
Alcides tu verus eris.

Sis opto , fidoque ; & me,
quæ sunt Cæsaris , fideliter
Cæsari reddentem despicias
minime , sed placide susci-
pe , quod supplex retribuo,
ut Regis firmetur in mani-
bus ; assumptum sacrum est,

¶¶

ideo

ideo vestræ debitum Celsi-
tudini, qui sacer ut Princeps,
sacer etiam ut Præful. O!
utinam ad Ecclesiæ splen-
dorem quam diutissimè vi-
vas , glorioseque imperes.
Impleat Deus pétitiones
nostras ; & de tanto Patro-
no grata exclamo.

Philoib.

..... Mihī maxima laus est
Lumina si proprius sol mīhi
firmat amans.

SER. ATQUE EM. DOMINE.

Celsitudinis vestræ manus supplex
osculatur obsequentissimus subdi-
tus, servus, & Capellanus,

Ildephonsus Arezo Benitez:

ILLUS-

ILL.mo AC R.mo DOMINO
D. Petro Clementi Arostegui, Archic-
piscopo Larissensi, Catholice Majes-
tatis à Consilijs, Co-Administratori
spirituali Diœcesis Toleranae, Hispa-
niarum Primatis, per Serenissimum,
etque Eminentissimum D. Dominum
Ludovicum Regalem Hispanie Infan-
sem, Cardinalem S. R. Ecclesiae,
Archiepiscopum Tole-
tanum.

D. ILDEPHONSUS AZEDO
Benitez, Parrochus Ecclesiae S. Petri
Civitatis-Regalis Toletanae
Diœcesis.

Sempiternam optat felicitatem.

ILL.me DOMINE.

Principium petere fulgentibus
linguis cœlestes moles elegan-
ter nos instruunt, quæ ordine sem-
per immoto ad Orientem quoti-
die vertuntur; unde sic, quod tem-
pora ubi finiuntur, incipiunt. Hæc

globorum fixa ; atque inde sedis vox
ludio legem cunctis , ut debite gu-
bernentur , necessariam præscribit,
Tertul. in Apologet. ut dixit Aristoteles : Necesse est , in-
feriora hæc superioribus lationibus con-
tinuari , ut omnis inde eorum virtus
constituatur , & regatur . Pulchra uni-
versi lex , pulcherrimè tamen ad
spiritualiam ordinem rerum à

S. Bonavent. cap de Ecclesiast. Hierarch. Doct. Seraphico translata : Cœlum
mobile , & inquietum , cuius motus est
revolubilis super media , id est , super
axem ; in quo ostenditur bonorum Prela-
torum diligentia , & sollicitudo circa
curam , & salutem suoram subdito-
rum . Supernas tuas dotes , orna-
menta virtutum , atque gratiarum
donarum , Illustrissime Domine , præ-
dictis verbis epilogata conspicio ;
sileat tamen calamus , nam ea fi-
deliter enarrare impotens , & in-
justitiae notam incurriteret , & mo-
destiam excellentiorem offenderet .
Præterquam quod , unum cunctis
notum , quod prætermittere ne-
queo , omnem veritatem superat hi-
perbolem , scilicet , quod à Sere-
nis-

nissimo Domino Regali Infante
Cardinale Hispaniae ad gubernan-
dum in spiritualibus Toletanam
Dioecesim es assumptus. Quanta
unum hoc amplectitur ! nunc
quamvis silere velim , Philo sic
loquitur : *Unus non sufficit quan-*
tumvis alacer , fortisque corpore , si-
mulatorque animo , in tanta mole nego-
riorum , ac multitudine : proinde affu-
mendi sunt optimates electi , spectatae
prudentiae , fortitudinis , justitiae , pie-
tatisque incorrupti , & ante omnia in-
fense superbia : nam hujusmodi viri
maxime idonei sunt , ad sublevandum
ope sua bonum , honestumque Princi-
pem. Sententiam laudo , sed magis
electionem ; nil de te Hebreus di-
cendum reliquit , nec tacent ali-
quid quot de tua Illustrissima Do-
minatione veraciter canunt.

Divisum Imperium cum Iove Cesar.
habet.

Sed inter tot fidelissimos testes,
zelum , vigilantiam , ac solicitu-
dinem tuam erga subditorum cu-
tam , & salutem præcipue diutu-

Phil. Hez
br. lib. da
Creationa
Principa

Virgili

num experimentum in universa
Toletana Dicecesi incessanter pro-
clamitat, adaptans meritò tuæ Do-
minationi illud Seraphici, nempè,
quod es cœlum mobile, & inquiet-
um, cujus motus revolubilis. Au-
dias quæso, Illustrissime, quod de
alio, sicut tu, Petro dixit Damia-
S. Petre.
Damian.
Prolog.
opusc. 18
de Petro
Latera-
nens.
Ba-
filica Ar-
chipres-
bytero.

versus perditos mores medullitus inar-
descere, ut Phinees, vel Elia indi-
ceris incendio non egere. Mutuavi
verba, ut de æstu tuo aliquid
oportunè indicarem, quo conti-
nuò moveris lustrans universa
doctrina, & correptione; qua-
propter cœlum mobile recte di-
ceris, qui indefessus agendo, se-
motos, vastosque cies, immotus-
que revoluēris; pulchrè ad rem

Hugo
Card.
in
Psalm. 8.

Hugo Cardinalis: *Viri spirituales*
dicuntur cœli, quia semper voluuntur,
& nunquam retrocedunt.

Superiori igitur latiōni tuæ in-
feriores, ut ordinatè virtus cunc-
ta regatur, subcontinuari debe-
mus, unde justæ, ac debitæ ordi-
na-

nationis legem adimplens ; elab-
oratum Opusculum ad princi-
pium , immo Principem suum per
tuas , Illustrissime , manus humi-
lime transmitto ; quin immo altio-
re raptum vivacitate libentissime
tendit ; tendit namque de patro-
cinio securum . Multa quidem
hujusmodi ingerunt securitatem ,
principue ast animarum zelus , qui
& in pectore tuo ardens , & opus-
culum undequaque vivificans , adi-
tum usque ad profunda adyta abs-
dubio patefaciet .

Accipe ergo , Illustrissime No-
mine , ignitam exaltationem radijs
tuis succensam , ut tuis etiam
manibus in summo cœlo , Regia
nempè manu gloriosi Principis
nostrí figatur . Sic enim quid-
quid maculosum ex mea contra-
xit , prossus dissipabitur ; & in
optimo firmamento constituta ,
nec maculae , nec mutationi su-
bisciет , sed revoluta lucebit , &
lucens secundabit , animarum pe-
riculis obstans , viamque salutis

Indicans; ad hoc laboravi; &
ad hoc ipsum vestram opto quam
diutissime servari vitam, felicita-
tem augeri. Faxit Deus.

Mase- *Stella polo firmata suo, dum mora-*
nus. emi per Orbem
Volvitur, illa suum mutat, habet
que lacum.

JUDI-

JUDICIUM R. P. M.

Benedicti Marin, Sac. Benedictini Ordinis Mag. Generalis, in Salmantina Universitate Laureati, in eademque Emeriti Theologiae Cathedræ primariæ moderatoris, Regalis Sancti Vincentij Collegij bis olim Abate, necnon idem nunc munus in Regio D. nostræ de Montserrat Matritensi Monasterio exercentis.

EX gratissimo, imo, & optato præcepto D. D. Michaelis Gomez de Escobar in hac Regia Curia Generalis Vicarij, teneo libenter, & video, quod jam prius desideravi Opusculum Theologicum Morale, circa novam Sanctionem SS. D.N. Benedicti XIV. de pœnitentiæ

te non absolvendo à Confessario
complice suo in peccato turpi , &
inhonesto , ita mirifice elucubra-
tum à D. Ildephonso Azedo Beni-
tez Ecclesiæ S. Petri Civitatis-Re-
galis dignissimo Parrocho , ut al-
ter in ipso *Mymercides* Auctor ap-
pareat , meritò super astra exaltan-
dus , quia minutorum opusculo-
rum , Cicerone teste , fabricator
eximius , quibus nihil certe par-
vum , nihil re vera non magnum .

Manu perpolita exaravit libel-
lum , clamansque voce magna tan-
quam præco de cœlo missus , ho-
minibus manifestat supremi de-
creta Judicis , fontem averit do-
mui Jacob in ablutionem sordium ,
confessarijsque ostendit mare illud
simile chrystallo , quod Joannes
vidit tanquam mare vitreum con-
structum olim à Salomone æneum ,
ut nobis fieret perspicuum pariter ,
& profundum Penitentiæ Sacra-
mentum signatum in mari vitreo ,
cum alias veteribus non nisi ocul-
tum apparet in æneo .

Optans

*Apud
Paserat.
v. My-
mercides
& opus-
culum.*

*Ex Cal-
met sup.
Apoc. 10
z. & 3.
Ex Zai-
ch. 13.
Ex Apo-
cal. 4. 6.
& 13. 2.*

*Fuxta
Carth. &
Alcaz.*

Optans SS. Pontifex periculis
animatorum occurtere , à iudicii Sa-
cerdotalis , & Sacri Tribunalis
Sanctitate omem turpitudinis oca-
sionem , Sacramentorum contemp-
tum , & Ecclesiae injuriam peni-
tus submovere , justissime statuit
pœnitentem non absolvendum à
Confessario complice suo in pec-
cato turpi , & in honesto . Ast , cum
adhuc pro conscientia dissolven-
dis nodis , Sanctionis ampla desi-
deratur expositio , exivit vincens
ut vinceret novus Athleta D. Ilde-
phonsus Azedo , scholasticæque
doctrinæ difficultates fœliciter su-
perans , nec minus in contempla-
trice Theologia subtilior , quam
in Morali prudentior , manu sua
tenet libellum , sive potius gla-
dium , quo de hostibus victoriam
adiviscitur , plauditur , & magno
palma decore datur .

Mirabitur etiam quisque styli
solertiam . Dialectico potius quam
oratorio utitur , ut sic mentes con-
vincat deviantesque à recto trami-
te

Ovid.

Eleg. 1.

l.b. 2.

Trist.

te in verum dirigat scopum for-
tioribus armis. Elegans est, licet
pressus, proprijsque, & dilucidis
vocabus ita constans, quod nihil
deficiat eorum, quæ omissa dis-
sertationem obnubilarent, nihil
superbit eorum, quæ dicta majo-
rem lucem afferrent. Nec sane, ita
clare, eleganterque differeret Auc-
tor, aut materiam, quam tractat,
tam recto digereret ordine, nisi
quam salutaris doctrinæ è purio-
ribus fontibus hauriens, rem ani-
mo haberet comprehendens, & ad

Phil. lib. amissim examinatam: *Quando enim*
Quod de- (aiebat Philo) *probe cognitum tene-*
ter. *mus, de quo differimus, letus, gau-*
densque sermo abundat dilucidus, &
proprijs vocabulis, quibus copiose, ex-
pedite, inoffense, atque etiam differte
ac efficaciter representat quidquid do-
cere vult.

Sed cur imprudens in Scriptori-
ris immoror laude, quando glo-
riam ipsi majorem tribuet qui le-
gerit opus, quam exornatio lau-
dantis? Suis namque nixa radici-
bus,

bus ; nec aliunde proveniens vir-
tus primaam meruit laude coro-
nam , simulque est jure digna , ut
ab omnibus sequatur , & publicae
laci detur. Ita de hoc opere sentio,
salvo meliori , in hoc Regali Mo-
nasterio Matritensi B. Virginis Ma-
riae Montserratensis die 19. Apri-
lis, anno Domini 1747.

RUP V. 20 Fr. Benedictus Marin.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

NOS el Lieenciado Don Mi-
guèl Gomez de Escobàr , In-
quisidor Ordinario , y Vicario de
esta Villa de Madrid , y su Parti-
do , &c. Por la presente , y por lo
que à Nos toca , damos licencia
para que se pueda imprimir , è
imprima el Libro intitulado: *Opus-
culum Theologicum Morale circa no-
vam Sanctionem SS. D. N. PP.
Benedicti XIV.* de pœnitente non
absol-

absolvendo à Confessario complie
ce suo in peccato turpi , su Au-
thor el Licenciado Don Alphon-
so Azedo Benitez , Cura de la
Parroquial de San Pedro de Ciu-
dad-Real : atento , que de nuestra
orden ha sido reconocido , y no
contiene cosa opuesta à nuestra
Santa Fè , y buenas costumbres.
Dada en Madrid à veinte y uno
de Abril de mil setecientos y qua-
renta y siete.

*Lic. D. Miguel Gomez
de Escobar.*

Por su mandado,

Joseph Muñoz de Olivares,

CEN-

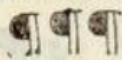
CE^IN^IS^IU^RA R. P. M. Fr.
Francisci Tzquierdo, Collegij Sancti
Gregorij Vallisoterani Reg. Jubil.
Supremi Generalis Inquisitionis Se-
natus Qualificatoris, Conventus D.
nostræ del Rosario Matritensis olim
Prioris.

Supremi Castellæ Senatus jus-
sum gratè simul, & libenter
excipliens, qua valui mentis inten-
tione perlegi Opusculum Theologi-
cum *Mirale*, à D. Ildephonso Azedo
Betitez elaboratum, circa novam
Sanctionem SS. P. N. Benedicti PP.
XIV. de pœnitente non absolvendo à
Confessario, complice suo in peccato
turpi, & in honesto.

Priores has commissi mihi mu-
neris partes obeunti, obvia statim
plura seriò recolenda fecit Opella
hæc, mole quidem exigua, non
parum autem eruditionis com-
pleteens. Id unum inter cætera,
quæ merito jure celebrentur, ve-
lut omnium summa sit, proven-
tus nempè, quem D. Ildephonsus
fa-

sacris Administris, non improbis
eos curis onerando, impertit:
nocturna siquidem ac diutna ma-
nu versare possunt Opusculum, quod
paucis alias horis lustrati potens
appareat, immo & funditus com-
prehendi; sed vero ejus pluries
iterata lectio nunquam fructus ex-
pers evadet. Parvo sub ambito
gemma pretiosi metalli copiam as-
timatione superat: divino item
spiritu attestante, initium dulcoris
habet fructus illius aviculae perpe-
nui. Sic de tractatu isto dicerem,
& Auctore: cuius dexteritati pro-
clive fuit, famosum eum vitare
scopulum, cui profanus commi-
fisse se censebat, brevis esse laborans.
Haud ita D. Azedo, imperviam
ille, usque nunc non peragratam
Spartam ingreditur: initium in re
hac morali sacrat, & primitias
fert: conciso autem pellucidoque
tenore uberem doctrinæ messem
profert. Mirari mihi non subsit,
ubi devotum illum, indefessum
que reor auscultatorem. Sandi
Thos

Thomæ ; cuius Angelicas dotes
ad integrant *stylus brevis, clara sen-*
tentia. Cùr autem è perenni eo sa-
pientiæ fonte non hauserit præcla-
rissimum aliud ornamentum ,fir-
mam scilicet , authoritatis & ratio-
nis pondere munitam dubiorum
resolutionem. Eam assecutum esse,
pervium legentibus erit : insimul-
que certi fient , impermixtè sic
Auctorem brevi methodo studuisse , ut germana solum ediderit , &
instituto propriissima , in dissitis
alijs moras non trahens : ex. gr.
dùm Angelicus D. §. 1. num. 9.
adornat *Laico confiteri* suadens. Op-
timè D. Azedo lineas sibi præfi-
xas tenet , non necessaria non im-
miscens : quivis enim , vel medio-
critè peritus , scire habet , Sanc-
tum Thomam in eo loqui sensu ,
quem prisca disciplina sanctum
duxit ac frequentem , Præcelso P.
Augustino , sacrisque Canonibus
applaudentibus , ut videre est Can.
Qui vult 1. de Pœnit. dist. 6. &
gloss. 30. Can. Non debet , quæst. 1.

vers.

vers. *Vi & ipsi.* Indivulsi sic D:
Benitez scopum intendit : adeò ta-
men in progressu felix Opusculum
perfecit , ut Sanctissimi P. Bene-
dicti mentem omnino assecutus
videatur , pariterque illius Aposto-
lico zelo pro virili adstans. Salu-
berrimam Constitutionem in ijs
omnibus , quæ questionis esse pos-
sint, doctè ac solidè declarat : com-
munem scilicet æmulatus Magis-
trum , qui certissima Christianæ re-
gula doctrina audit. Hujus terens
gressus Author, Opusculum condi-
dit publica luce dignum : quod
nempè & regalia jura , vel in mi-
nimo , non lèdit ; & Confessariis
omnibus mulùm valdè profutu-
rum sit. Sic censeo, *salvo, &c.* subs-
criboque. In Matritensi D. Thomæ
Conventu, 19. Martij 1747.

Fr. Franciscus Tzquierdo.

PPP

SUMA

SUMA DE LA LICENCIA.

Tiene licencia de los Señores
del Real , y Supremo Con-
sejo de Castilla el Licenciado Don
Alphonso Azedo Benitez , Cura
de la Parroquial de San Pedro de
Ciudad-Real , para que por una
vez pueda imprimir , y vender
el Libro , intitulado : *Opusculum
Theologicum Morale circa novam
Sanctionem SS. D. N. Benedicti Pape
XIV. de pœnitente non absolvendo à
Confessario complice suo in peccato
turpi , & in honesto , como mas lar-
gamente consta de su original ,
à que me remito.*

MENDORUM EMENDATIO.

P Ag. 12. lin. 6. hic , leg. his: Pag.
24. lin. ult. affligitur, leg. affi-
gitur. Alia vero si quæ irrepserunt
ex orthographiæ defectu , facile de-
prehendas.

He visto este Libro , intitulado:
Opusculum Theologicum Morale , &c.
y con estas erratas está fielmente im-
presso , y corresponde à su original.
Madrid 13. de Junio de 1747.

*Lic. D. Manuel Ricardo
de Ribera.*

Corrector General por S. M.

SUMA DE LA TASSA.

T Allaron los Señores del Real , y
Supremo Consejo de Castilla
este Libro , intitulado : *Opusculum
Theologicum Morale , &c.* à seis mara-
vedis cada pliego , como mas larga-
mente consta de su original.

MAN

PPP

LEC-

LECTORI PIO

PRÆFATIO.

Pudore meritò afficio,
Lector pie , dum quæ
mihi dictavi , prælo data
publicam in lucem exeunt.
Miraberis planè quod qui
tanquam parvulus lac po-
tum , non escam , vix ferre
possum , audacter alijs pa-
nem frangere præsumam:
docerique indigens , temerè
Doctoris munus usurpem:
Primusque gradus in pulvere *Lucanus*
ponam , circa prohibitionem *lib.9.*
à SS. D. N. Benedicto Pa-
pa XIV. novitèr statutam.

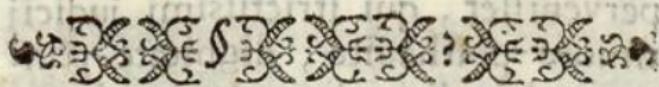
Ve-

Verum tamen scias per opto,
quod non tanti sum , ut
viam prudentiae ostendere
tibi , melius illam noscen-
ti , in votis fuerit ad hoc
elaborandum Opusculum;
quinimò pigritia tua auda-
cem videri me fecit ; si qui-
dem in re tanta omnino lu-
ce carere , amplius sustinere
non valens , calatum arti-
pui , ut propriam senten-
tiam (aliena dolenter pri-
vatus) in promptu habe-
rem. Quod autem excogi-
tavi , mihi met diffidens , sa-
pientum judicio subdidi , à
quibus hinc , indèque sti-
mulatus usque ad hoc pro-
trac-

tractus sum ; ut cūdendo
Opusculum eliciam , quod
pavore scripsi , diffidencia-
que plenus consului . Qua-
propter Opusculi nomen
scripto apposui , ut ejus
contemptibilitatem , potius
quam parvitatem indica-
rem : præterea methodum
meliorem per quæstiones,
& articulos , qua speciosius
evaderet , servare non cura-
vi , quia librum compone-
re minimè fuit mihi inten-
tum . Attamen quamvis im-
polita methodo , rudique
stylo , quæ ad dictam prohi-
bitivam Apostolicam Sanc-
tionem pertinere excogita-

vi , exaratione percipio , ac
probationes , quas validio-
res , suficientesque judicavi
(alias ob brevitatem omit-
tens) propono . Tibi ela-
boratio ne displiceat , con-
cupisco : quod habeo , liben-
tissimè tribuo , de sapientiæ
tuæ thesauris accipere vehe-
menter inhians : retribuas ,
quæso , valeasque , oro .

OPUS-

OPUSCULUM

THEOLOGICUM MORALE
CIRCA NOVAM SANCTIONEM
SS. D. N. Benedicti XIV. de pœni-
tente non absolvendo à Confessario
complice suo in peccato turpi
contra sextum Decalogi
præceptum.

PROEMIUM.

IN QVO ALIQUA SCITU
digna præmittuntur, & opus-
culum partitur.

§. I.

IN QVO CONSTITUTIONES
Summorum Pontificum adversus Confes-
sarios jurisdictione abutentes expedite,
textusque præsentis Sanctionis sum-
marim referuntur.

CVM quorundam hominum;
terga Deo vertentium, à
summo usque ad summum pravitas
A per-

2.28
pervenisset , qui strictissimi judicij
timore posthabito , dignitate plus
quam Angelica abutentes , animas ,
quas è Diaboli faucibus , potestate
ad id misericorditer , mirabiliterque
à Deo tradita , extrahere debebant ,
medicamine in virus converso , ipsas
in perditionem maximè deplorabi-
lem perducerent ; nam dum in sacro
Pœnitentiæ Tribunal , ubi humanæ
fragilitatis vulnera manifestantur cu-
randa , vita , & salus Christi ovibus
exibenda esset , eas ad inhonesta pro-
vocando , & solicitando , venenum ,
antidotí loco , eis esse propinatum ,
multoties compertum est . Summi
ergo Pontifices , tam execrabile faci-
nus abolere cupientes , contra huius-
modi Confessarios , ad Tribunal
Sanctæ Inquisitionis delatos , ut in
fide suspectos , procedere , decreve-
runt , & mandarunt . Sic statuerunt
Gregorius XV. Pius IV. Paulus V.
& Clemens VIII. quorum statuta
omnibus Theologis nota iam sunt .

2 Novissime autem SS. D. N.
Benedictus Papa XIV. per Breve
suum ,

3

suum, datum Romæ apud Sanct. Ma-
riam Maior. anno Incarnat. Dom.
1741. Kalendis Junij, Pontificatus sui
anno primo, Constitutionem Sanctæ
memor. Gregorij XV. adversus Sa-
cerdotes, pœnitentes suos ad turpia
solicirantes, confirmat. Præterea sta-
tuit, quod quæcumque persona se
inquinaverit execribili flagitio in-
noxios Sacerdotes apud Ecclesiasti-
cos Judices solicitationis falsò insi-
mulandi, vel per se ipsam innocen-
tes Confessarios impie calumnian-
do, vel procurando, ut id ab alijs
fiat, ab huiusmodi culpa à quocum-
que Sacerdote, quovis privilegio,
authoritate, & dignitate munito,
præter quam à Summo Pontifice,
excepto mortis articulo, spe abso-
lutionis obtainendæ, quam sibi, suis-
que successoribus reservat, perpetuò
c caret. Circa reservationem istam
nihil speciale occurrit.

3

Denique magnoperè cupiens
(ut SS. Pater zelo plenus loquitur) à
Sacerdotalis Judicij, & Sacri Tribu-
nalis Sanctitate omnem turpitudinis

occasione; Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ iniuriam longè submovere, sua in perpetuum validura sanctione interdicit, & prohibet omnibus, & singulis Sacerdotibus, ne aliquis eorum confessionem personæ complicis in peccato turpi, & in honesto, contra sextum Decalogi præceptum commisso, excipere audeat, sublata propterea illi, ipso jure, quacumque authoritate, & jurisdictione ad qualemcumque personam ab huiusmodi culpa absolventam. Et si quis Confessarius fecus fecerit, præter quam quod absolutione irrita est, excommunicationis maioris poenam, sanctitati suæ, suisque successoribus omnino reservatam, illi imponit. Declarans insuper, atque decernens, quod nec etiam in vim cuiuscumque Jubilei, aut Bullæ Cruciatæ Sanctæ, aut alterius cuiuslibet indulti, confessionem dicti complicis quisquam excipere valeat.

4 Circa præfatam Apostolicam sanctionem aliquæ se offerunt difficult-

5

Cultates enodandæ ; quas ; ad pusiliorum anxietatem auferendam, Doc-
tores explicare curabunt. Interim ve-
ro , ne si fortè casus aliquis , ad dic-
tam sanctionem quomodolibet per-
tinens , occurrat , omnino perplexus
inveniar , meum judicium , quam-
vis longissimè impar , hic expono,
ut saltēm præ oculis habeam ratio-
nes dubitandi , doctioribus pro con-
silio capiendo , proponendas.

§. II.

P E C C A T U M C A R N A L E
cum filia Confessionis commissum habet
peculiarem deformitatem; juxta D.Thom.

¶ alios , mutantem speciem ; iuxta
aliorum sententiam , solum
aggravantem.

5 **P**RÆNOTARE oportet ; quod
peccatum luxuriæ cum fi-
lia confessionis commissum , pecu-
liarem deformitatem ex hoc con-
trahit , non solum agravantem , sed
specificam , & necessariò in con-

fessione explicandam. Sic tenent Doctores plurimi gravissimi, Soto, Turrecremata, Navarrus, Tabiena, Armilla, Vivaldus, Candidus, Vigerius, supplementum Gabrielis, Gallego, Alexander de Nevo, Ludovicus Lopez, Nugnus, Coninch, Fagundez, & plures alij citati à Salmanticens. tom. I. tract. 6. de Pœnitentia, cap. 8. punct. 4. num. 59. & à Thom. Sanchez de Matrim. lib. 7. disput. 55. ubi sententiam istam eruditè propugnat, tum ex cap. Omnis 30. quæst. 1. ex Simacho Papa, tum ex cap. finali 30. quæst. 1. & ex cap. Si quis Sacerdos 30. quæst. 1. ubi Cœlestinus Pontifex relatus, sic ait. *Si quis Sacerdos cum filia spirituali fornicatus fuerit, sciat se grave adulterium commisisse.* Eandum tenet Uvigandt. tract. 3. exam. 2. num. 6. Necnon D. Thom. in 4. sent. dist. 42. quæst. 1. art. 2. ad 8. ubi ait: *Per pœnitenciam contrahitur quoddam fœdus inter Sacerdotem, & mulierem confitentem, simile cognationi spirituali, ut tantum peccet eam car-*

7

naliser cognoscens , ac si esset sua spi-
ritualis filia : & hoc ideo , quia mat-
teria familiaritas est inter Sacerdotem ;
& confiteentem : & ex hoc ista prohibitio
est inducta , ut tollatur peccandi occa-
sio . Et 2. 2. quæst. 154. art. 10. ad
2. ait : Si quis abutatur virgine:::: in
quantum est sub spiritu alis patris cura
constituta , erit quoddam spirituale stu-
prum . Super hunc locum sunt valde
notabilia Eminentis . Caietani ver-
ba : Dicitur in litera (ait) stuprum
spirituale , ita , quod ly spirituale non
est conditio diminuens , sed augens ra-
tionem stupri à dignitate superaddita .

356 Contrariam sententiam tenent
Villalobos 1. part. tract. 9. dific. 36.
num. 20. Corella , Confer. 1. part.
tract. 7. conf. 5. §. 2. num. 30. ci-
tans pro eadem Dianam ; & alijs,
quos citant Sanchez , & Salman-
tic. ubi supra , circumstantiam istam
solum notabiliter agravare , asse-
rentes : sed prima opinio superat
pondere , & rationis , & authori-
tatis ; unde Villalobos , licet in
oppositam inclinet , istam practi-

candam suader , dicens : Verdad es , que sera mas seguro , confessar esta circunstancia , porque algunos Doctores tienen lo contrario. Qui plura desiderat , videat Sanchez loco cit . quia circa hoc diutius immorari non licet.

§. III.

ANTEHAC ; CUM SACERDOTE complice confiteri ; juxta S. Thom. aliosque graves DD. illicitum erat ; & juxta omnes , periculofsum.

ETiam est antiqua inter Doctores controversia , an confessarius excipere valeat confessionem complicis , cum qua carnaliter peccavit , eamque ab huiusmodi peccato absolvere ? Circa quam , Joannes Chrysostomus Scarfo , de Sacram. Pœnit. stromate 22. acerrime propugnat , talem confessionem , & absolutionem non esse validam , ob defectum doloris , & propositi , quem in tali casu moraliter infallibilem exis-

existimat; refertque, nonnullas mulieres, à proprijs Confessarijs carnaliter cognitas, posteaque ab eis sacramentaliter absolutas, propriæ conscientiæ morsu, & scrupulorum cruciatu, quibus assiduè angebantur, unice motas, ad ipsum pro talibus confessionibus iterandis recurrisse, duetas quadam irritæ absolutionis interna cognitione. Sententiam istam universaliter veram non existimo, quia potest accidere, quod sincerus dolor, verumque propositum adsint, quamvis multoties deficiant, ut in casibus ab ipso expertis, in quibus spiritus hominis novit quæ hominis erant; immo spiritus Dei, hominis spiritum illuminavit, ut nosceret. Verumtamen Authorem nunc pro sententia negativa infra referenda stare, nullatenus dubitare debemus; nam absolutionio taliter nulla, per necessariam consequentiam afirmatur illicita.

8 Aliter tamen procedit quæstio, rem ex ipso peccato formaliter considerans; ita ut quamvis existant

tant omnia requisita ad valorem , &
fructum Sacramenti ; tamen abso-
lutio à confessario complice data,
scopus est difficultatis , an scilicet
licitè , vel illicite sit data. Partem
affirmativam tenent Basseo , verb.
Concubinatus , num. 6. Diana part.
15. tract. 14. resol. 110. Moya in
Select. tom. 1. tract. 3. disp. 3. quæst.
2. cap. 4. num. 22. apud Correll. in
Praxi Confes. tract. 12. cap. 1. num.
19. ubi ait : *Absolutamente hablando,*
no es ilícito confessarse con el mismo
complice , no haviendo temor de algun
consentimiento malo ; subdit attamen:
Pero generalmente hablando , no es con-
veniente , antes bien peligroso mucho el
hacerlo. Et infra : En algun caso ya
se podia esto tolerar ; y es , si el Con-
fessor fuesse solo en el lugar , y no hu-
viesse otro cerca. O si estando expuesto
à oír indiferentemente confessiones , lle-
gasse el complice entre los demás peni-
tentes , y no se pudiesse dexar sin no-
ra ; y en otros casos semejantes , en
que el Confessor debe portarse con mu-
cha entereza , afeando las culpas con

mas cuidado, y rigor à la tal persona,
que lo haria con otras. Ipsius verba
prolixius transcripsi, quia non sa-
tis discerno, si subsequentia admi-
nicula præcedentem destruunt asser-
tionem, cum necessitas dispensatio-
nem secum afferat, ut infra dice-
tur. Cautiori stylo loquitur Uvi-
gandt, tract. 3. exam. 2. num. 7. di-
cens: *Nulla quidem extat universalis
lex, qua Sacerdoti demat jurisdictionem
in complicem; attamen planè non
expedit, ut complicem audiat, & absolu-
vat, ne detur occasio liberius relabendi.* Si ergo puella complexa præ pudore
non audens alteri confiteri, semel, aut
iterum Sacerdoti complici confiteretur,
*supposito vero dolore, & emendationis
proposito, erit valida absolutio; sed se-
sapius practicetur, presumitur nulla,
non defectu jurisdictionis, sed doloris.*
Hæc ille: ubi tantum asserit abso-
lutionem esse validam; an licita
sit? omnino tacuit, undè pro sen-
tentia ista rigorosè anumerari non
potest, neque cum Corella, nisi in
adminiculis convenit. Alios Autho-
res

res pro hac parte videre neglexi;
quia easdem limitationes asserre ne-
cessitatem.

9. Partem negativam sequuntur
Villalobos 1. part. tract. 9. diffic. 39.
ubi proposita difficultate hic termi-
nis: *Si se puede una persona confessar
con su complice?* Resolvit. *Respondo;*
*que la confession serà valida, y fruc-
tuosa, si se hace sin escandalo, y sin
peligro de incitarse à pecar::: y con-
cluyo, que no se debe hacer, sino es
haciendo urgentissima necesidad.* Soto
in 4. sentent. dist. 18. quæst. 4. art. 3.
ubi in fine ait: *Si sine scandalo fieret,
& sine periculo incitandi se ad malum,
confessio esset valida, & esse posset fruc-
tuosa. Quin etiam vix potest impuden-
tia, & impudicitia excusari, quia appa-
raret colloquium simile illi, quod fit ex-
tra confessionem. Attamen ubi est peri-
culum excitandi illecebram, sacrilegium
est impudentissimum.* Adrianus quæst.
5. de Confes. dub. 3. ubi ponit exem-
plum de concubina Plebani, quæ
non debet illi confiteri, sed ad alium
ire, petita licet non obtenta licen-
tia.

tia. Pro eadem sententia stant Hos-
tiensis , Paludanus , Ricardus , & Sil-
vester , apud Soto in 4. dist. & art.
cit. qui affirmant , quod sola culpa
proprij Sacerdotis , cui periculorum
est confiteri , quia est solicitator pœ-
nitentium ad malum , ius facit sub-
dito , ut , absque eius licentia ob-
tentia , alium adire valeat confessa-
rium.

10 Horum Authorum opinio
duo involuit ; primum est , quod
subditus non debet tunc proprio Sa-
cerdoti confiteri ; secundum , quod ,
absque licentia à proprio Sacerdote
concessa , alium confessarium adire
subditus valet. Hoc secundum im-
probat Soto ibi ; quia ex Canon. Om-
nis utriusque sexus , decretalis Inno-
centij Tertij , omnis Christi fidelis
tenetur proprio Sacerdoti confiteri ,
& absque eius licentia alium con-
fessarium adire prohibetur ; & etiam
Urbanus Secundus , Can. Placuit , de
Pœnitentia , dist. 6. prohibet , ne Sa-
cerdotum quispiam pœnitentem suscipiat ,
alteri Sacerdoti commissum , sine eius

consensu. Nominis proprij Sacerdotis intelligitur Ordinarius ; & cuiuscumque secularis Christiani sunt tres proprij Sacerdotes , nempe Romanus Pontifex in tota Ecclesia , Episcopus in sua Diœcesi , & Parochus in sua Parrochia. Vide nunc , quantum his Authoribus proprij Sacerdotis culpa displicuit , ut non solum ei confiteri non debere afferant ; in quo cum Soto , & alijs conveniunt ; sed etiam à juris onere subditum omnino liberum judicent , in quo excesserunt certè. Verumtamen ex hoc clare colligitur , quod culpa cuiuscumque confessarij non proprij , sed delegati , poenitentem obligat , ut ad alium eat confessarium.

¶ Pro eadem sententia stat etiam D. Thom. in 4. dist. 19. quæst. 1. art. 3. quæstiuncul. 1. arg. 1. ubi ait : *Vtterius videtur , quod Sacerdos non possit semper suum subditum absolvere :* sicut enim Augustinus in littera dicit : *Nullus officio Sacerdotis uti debet , nisi immunis ab illis sit , que in alijs iudicat :* sed quandoque contingit , quod Sa-

cer-

cerdos est particeps criminis, quod subditus suus commisit: sicut cum mulierem subditam cognovit: ergo videtur, quod non possit semper in suos subditos potestate clavum uti. Cui argumento respondet sic: Ad primum ergo dicendum, quod in tali casu, nec Sacerdos deberet audire confessionem mulieris, cum qua peccavit, de illo peccato; sed debeat ad alium mitere; nec illa debet eis confiteri, sed deberet licentiam petere ad alium eundi: vel ad superiorem recurrere, si ille licentiam denegaret: tum proper periculum: tum, quia est minor verecundia. Si tamen absolveret, absoluta esset. Quod enim August. dicit, quod non deberet esse in eodem crimen, intelligendum est secundum congruitatem, non secundum necessitatem Sacramenti. Eadem verba, hinc desumpta, habentur, Suplem. 3. part. quæst. 20. art. 2. ad 1.

12 Hoc ipsum amplius explicatum traditur ab eodem S. D. praeced. dist. 17. quæst. 3. art. 3. quæstiunc. 2. ad 5. dicente: Ad quintum dicendum; quod in casibus illis, in quibus

bus probabiliter timet pœnitens pericula
lum sibi, vel Sacerdoti ex confessione
ei facta, debet recurrere ad superiorem;
vel ab eodem petere licentiam alteri con-
fundi: quod si licentiam habere non
possit, idem est iudicium, quod de illo,
qui non habet copiam Sacerdotis. Unde
magis debet eligere laico confiteri. Nec
in hoc transgreditur aliquis præceptum
Ecclæ; quia præcepta juris positivi
non se extendunt ultra intentionem præ-
cipientis, qua est finis præcepti: hæc
autem est charitas, secundum Apostolum.
Nec iterum fit aliqua injuria Sacerdoti;
quia privilegium meretur amittere, qui
concessa sibi abutitur potestate. Verba
ista transcripta inveniuntur. Supl. 3.
part. quæst. 8. art. 4. ad 5. & in resp.
6. subseq. ait: Peccaret autem Sacer-
dos, si non esset facilis ad præbendum
licentiam alteri confundi: unde illi,
qui sunt nimis solicii, ut conscientias
subditorum per confessionem sciant, mul-
tis laqueum damnationis iniiciunt, & per
consequens, sibi ipsi. Ecce clarissima
S. Thom. mens, & sententia, talem
confessionem, quamvis alias vali-
dam,

dāmī, tanquam illicitam improbans; immo etiam S. Augustini, ut constat ex eius verbis in argumēnto adūctis, & à Mag. sent. ibi, §. ultimo allegatis, ex lib. de Vera, & fals. pœnit. cap. 20. tom. 4. Ex quibūs idem à fortiori convincitur, ut dictum est, respectu cuiuscumque Sacerdotis non proprij, qui jurisdictionem ordinariām in pœnitentem complicem nōn habet; nec pœnitens illi confiteri jure tenetur, ut probatum relinquit S. Thom. art. 4. & 5. quæst. cit. 3. part.

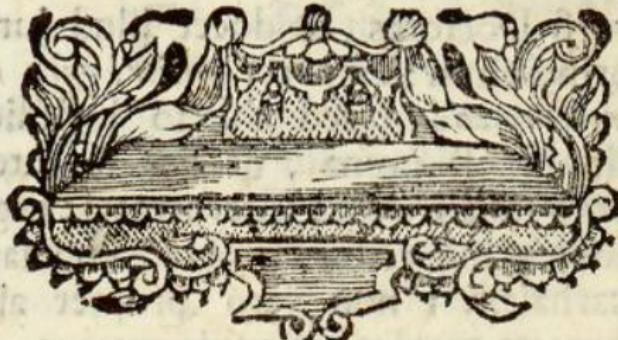
13 Ecce iterū à Christi Vicario confirmata hæc Ang. Doctoris doctrina, dum ablata confessario complici jurisdictione ad absolvendū, prolataque excommunicatio-
nis sententia, omnino servari jube-
tur. Et (præterquamquod ipsa Ec-
clesiae determinatio est sibi, non so-
lum sufficiens, sed optima sancti-
tatis, & veritatis regula) ecce tan-
dem in tantorum Doctorum sana
doctrina superabundans motivum, ut
ab omnibus fidelibus, præfertim ab

illis, qui Doctoris Angelici Magisterio glorianter, alacri animo, cum gratiarum actione Sanctio hæc Pastoris universalis amplectatur; illa namque, quod ratio, & authoritas longè antè improbaverat, prohibetur; ut amplius, quod nunquam debuit, non fiat. Proponitur quoque nobis exemplar aliquarum Dicecessum, inter quas Mediolanensis à tempore S. Caroli Borromei, & Adrianus refert quod in sua (an eadem, vel alia sit, nescio) in quibus jam diu sancitum est, quod nunc universaliter statuitur; ut sic quivis pucrilis pavor procùl abigatur; maximè cum materia ita odiosa, & execrabilis sit, ut prohibitionem à SS. D. factam ipsa per se exposceret.

(s)(

OPERIS DIVISIO.

14 **Q** Vibus prælibatis , tria
in dicta Sanctione dis-
cussionem desiderant:
Primum , ad quæ peccata turpia ex-
tenditur absolutionis prohibitio : Se-
cundum , in quibus casibus , præter
mortis articulum , complicem absolu-
vere liceat : Tertium , quis , præ-
ter Summum Pontificem , Confes-
sarium secus facientem ab excommu-
nicatione reservata valeat absolvere:
de quibus in quæstionibus sequen-
tibus agendum est.

QUÆSTIO PRIMA.

AN ABLATIO JURISDICTIONIS
solum debeat intelligi erga complicem in
peccato turpi completo, v. g. copula; vel
potius in quolibet peccato ex genere suo
gravi extero contra sextum Decanu-
logi præceptum?

§. I.

RATIO DUBITANDI
proponitur, & confirmatur.

15 **V**Idetur quod primum;
quia odia, & pœnæ
restringendæ sunt, ut tenent uni-
versi Doctores, & docet illud juris
principium: *In pœnis minor pars est
interpretanda: sed ablatio jurisdictionis est pœna, ut per se patet:
ergo strictè debet interpretari: ergo
solum incurritur propter copulam
carnalem; non vero propter alia
peccata turpia, quamvis externa, &
gravia. Confirmatur ex ferè univer-
sa-*

Tali Authorum sententia ; qui agendo de casibus reservatis strictam adhibent interpretationem : sed praesens prohibitio nihil aliud est , quam reservatio ; ut constat ex definitione ab omnibus traddita , scilicet : negatio jurisdictionis circa aliquod peccatum , vel censuram : ergo pariter strictly interpretari debet . Hoc est pro parte ista potissimum fundamentum ; quo non obstante , sic .

§. II.

S T A T U T U R C O N C L U S I O :
& probatur ex textu Sanctionis.

16 **C**onfessarius jurisdictione privatus extat ad absolvendum personam complicis in quovis peccato in honesto gravi externo commisso : & etiam cuiuscumque sexus persona complicis sit.

PRIMA pars HUIUS
conclusionis probatur.

Assertio suadetur efficacissimè ex ipso Brevis contextu, in quo, postquam Summus Pontifex decreta prædecessorum Gregor. XV. & Alexand. VII. adversus Confessarios ad turpia sollicitantes edita, confirmat; recensetque omnes, & singulas culpas, per quas in solicitationis pœnas incurritur; nimirum, sive verbis, sive signis, nutibus, tactibus, sive per scripturam, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones habuerint; posteà subjungit. Demum magnoperè cupientes à Sacerdotalis judicij, & Sacri Tribunalis sanctitate omnem turpitudinis occasionem, Sacramentorum contemptum, & Ecclesie injuriam longè submovere, & tam exitiosa huiusmodi mala prorsus eliminare, & animarum periculis, quantum in Domino possumus, occurrere, &c. ex quibus pro conclusione probanda sequentes reflexiones efformo.

P R I M A R E F L E X I O*quæcunq[ue] conclusionis probativa.*

18 **P**er spicuum est, Summi Pontificis intentum, in præsenti, esse, nefariam pravitatem solicitationis à Sacro Pœnitentiæ Tribunalí radicitùs evertere; hoc que nimio desiderio desiderans, ut omnem turpitudinis occasionem à Sacerdotali judicio submoveat, prohibet, & interdicit, ne Confessarius excipiat confessionem sui complicis in peccato turpi; sublata propterea illi quacumque authoritate, & jurisdictione; ampliando in hoc Breve Gregorij XV. postquam illud in omnibus supra relatis confirmavit: constat hoc ex titulo præsentis Brevis, scilicet: *Confirmatio, & ampliatio Constitutionis sanctæ memor. Gregorij XV. contra Sacerdotes, &c.* ergo ad ea omnia se extendit sublatio jurisdictionis, ad quæ se extendit solicitationis poena: sed hæc non

Solum ad peccatum completum copulae , sed etiam ad omnia supra numerata extenditur : ergo pariter jurisdictionis ablacio. Prima conseq. probat. Confirmatio Constitutionis Gregorij per istud Breve facta, comprehendit omnia peccata supra recensita : ergo pariter illa comprehendit , ad eaque extenditur ampliatio dictæ Constitutionis , quæ ampliatio est sublatio jurisdictionis , noviter in hac Sanctione contenta. Antec. negari nequit ; conseq. patet, quia in Brevi nulla invenitur restrictio.

19 Sed contra hoc dices ; manifestam esse disparitatem inter confirmationem , & ampliationem factas ; nam quando Summus Pontifex confirmat Constitutionem Gregor. enumerat singula peccata ; non vero quando imponit poenam privationis jurisdictionis. Ex quo rectè colligitur , suam mentem non esse , huiusmodi poenam extendere ad ea omnia peccata , quibus solicitationis poena affligitur ; ac per consequens ali-

aliqualem restrictionem in littera
apparere.

20 Contra replicam istam sic in-
surgo. Ergo Confessarius, qui intra
confessionem verba turpia, tactus
libidinosos, aut aliquid ex anteà
enumeratis, cum pœnitente com-
miserit, privationem jurisdictionis,
ad talēm pœnitentēm absolvendū,
non incurrit. Conseq. legitimè, &
evidenter infertur. Subsumo nunc:
Sed hoc asserere, est contra inten-
tum clarum, & expressum Summi
Pontificis, in eo, quod supra Cons-
titutionem prædecessoris sui addit:
ergo non est tenendum. Min. sub-
sumpta prob. Intentum Pontificis
est, omnem turpitudinis occasio-
nem à Sacerdotalis judicij sancti-
tate auferre, longè submoveare Sacra-
mentorum contemptum, & Eccle-
siæ injuriam, quantum in Domino
potest, prorsus eliminare; ad quod
consequendum, privationem juris-
dictionis ad complicem absolvendū²⁰
inducit: sed si pœnam istam
ad verba, & tactus lascivos non ex-
ten-

tendi , intenderet ; nec etiam inten-
deret , omnem turpitudinis occasio-
nem , Sacramentorum contemptum ,
& Ecclesiæ injuriam prorsus elimi-
nare ; quod est contra expressam
ipsius mentem : ergo , &c. Min. prob.
Qui aliquam turpitudinis occasio-
nem , Sacramentorum contemptum ,
& Ecclesiæ injuriam impunitam re-
linquit , potens eam punire ; re vera
dici nequit , quod magnopere cu-
pit , omnem turpitudinis occasio-
nem , Sacramentorum contemptum ,
& Ecclesiæ injuriam , quantum in
Domino potest , longè submovere ,
ac prorsus eliminare : ergo si non
intenderet , ablationis jurisdictionis
pœnam extendi ad inhonesta verba ,
tactus libidinosos , &c. nec etiam in-
tenderet , omnem turpitudinis occa-
sionem , Sacramentorum contemp-
tum , & Ecclesiæ injuriam prorsus
eliminare ; quod est contradictoriè
oppositum menti Summi Pontificis.
Antec. constat ex lege contradicto-
riarum , lumine naturali nota , jux-
ta quam , duæ contradictoriarum simul

veræ repugnant. Ideo, qui affirmat: volo omne furtum damnare; necessariò negat: volo aliquod furtum non damnare. Similiter, dum Summus Pontifex afferit: cupio omnem turpitudinis occasionem eliminare; præcissè negat: cupio aliquam turpitudinis occasionem non eliminare. Unde apparet, quanto cum fundamento dixerim, pœnam, adversus Confessarium complicem noviter fulminatam, ad omnia peccata turpia, tam completa, quam incompleta se extendere; sicut se extendit nova hæc confirmatio Constitutionis Gregorij, absque aliqua restrictione expressa, firmiter ve fundata.

21 Dices iterum: probationem istam ad summum convincere, quod pœna hæc solum extenditur ad verba, tactus, & alia inhonesta peccata, quando intra sollicitationis circumstantias commissa sunt; de quibus negari non potest, quod Sacro Tribunalij injuriam, & contumum inferunt; quæ mala Pontifex pror-

prorsus eliminare intendit ; non ve-
 rò quando extra casus solicitationis
 sunt patrata ; quia tunc illa specifica
 gravitate carent , nec injuriam Sa-
 cramento faciunt. Præterea , id ip-
 sum efficacius suadetur ex arguen-
 di forma , qua probatio proponitur.
 Dicitur enim quod ampliatio huius
 Brevis , respectu Constitutionis Gre-
 gorij , cunscit in ablatione juris-
 dictionis erga complicem ; quo sup-
 posito , sic procedit probatio . Ad ea
 peccata se extendit Breve hoc , in
 quantum est ampliatio Constitutio-
 nis Gregorianæ , ad quæ se exten-
 dit , in quantum est illius confirma-
 tio : sed in quantum confirmatio,
 se extendit ad omnia turpia peccata
 solicitationis , tam completa , quam
 incompleta : ergo ad illa etiam se
 extendit , in quantum ampliatio . Ex
 qua forma argumentor sic . Ad ea
 peccata se extendit Breve , in quan-
 tum ampliatio , ad quæ se extendit ,
 in quantum confirmatio : sed in
 quantum confirmatio non se exten-
 dit ad peccata turpia , extra casus
 soli-

Solicitationis commissa : ergo nec ad illa se extendit , in quantum ampliatio. Si negatur hæc conseq. dicendo medium non esse distributionem ; idem ad probationem responderet licebit , & tunc nihil concludit. Plena huius replicæ solutio patet ex reflexione sequenti , quæ præcedentem confirmabit , magis que solidabit.

§. IV.

SECVND A REFLEXIO;
que primam confirmat, & efficacius conclusionem probat.

22 **N** Egari non potest , quod carnalis copula , extra casus solicitationis habita , pœna præsentis prohibitionis afficitur : ergo etiam verba , tactus , & alia in honesta peccata eadem pœna afficiuntur. Antec. est certum ; conseq. prob. Tum : quia , ut ostensum est , verba , tactus , &c. intra casus solicitationis commissa , privationem
 ju-

jurisdictionis merito intelliguntur inferre, ratione injuriaæ, & contemptus, quæ ab eis Sacramentum proximè, & immediate patitur: sed eadem peccata, extra solicitationis casus commissa, dum Confessarius confessionem complicis exciperet, injuriam, & contemptum Sacramento inferrent: ergo sub eadem prohibitionis pœna comprehenduntur. Veritas huius probationis infra patebit.

23 Secundò prob. prima conseq. Summus Pontifex magnopere cupiens animarum periculis occurrere, quas aliqui potius Demonis, quam Dei Ministri, loco eas per Sacramentum creatori suo reconciliandi, maiori peccatorum mole onerantes, in profundum iniquitatis barathrum nefarie submergunt; scilicet, vel eas ad turpia solicitando, & provocando, tunc, quando ad peccatorum contritionem, & amorem Dei maximè excitare debebant; vel præbendo illis occasionem faciliùs relabendi, ob confessionem ab ipso complice exceptam; dum in tali con-

confessione verecundia ; nulla ; me-
dicina mitissima ; absolutio facilli-
ma , & periculum maximum , ut vi-
dimus in prænotatis : interdicit, pro-
hibet , & jurisdictione confessarium
privat , ne complicem absolvat ; ut
vel sic tantum malum impedit : sed
hæc animarum pericula , quibus
Pontifex occurrere intendit , non
solum in copula carnali , sed etiam
in verbis , tactibus , osculis , &c. in-
veniuntur : ergo sicut copula , abs-
que solicitationis labore commissa ,
hac nova prohibitione afficitur , pa-
riter etiam verba , tactus , oscula ,
&c. eadem pœna afficiuntur. Sillo-
gismus videtur irrefragabilis ; nam
conseq. est legitima ; mai. contextus
Brevis ; minor verò innegabilis ;
osculis namque , tactibus , verbis ,
&c. ex occasione confessionis com-
plici factæ , repetitis , animas in pro-
fundum iniquitatis barathrum sub-
mergi , quis negabit ? Sed hoc est
periculum , exitiumque lacrymabi-
le , quibus Pontifex per Sanctionem
istam occurrere intendit : ergo in-

ver-

verbis , tactibus , osculis , &c. absque labore solicitationis commissis , inveniuntur pericula , quibus Pontifex occurrere intendit , nihil minus quam in carnali copula : ergo de primo ad ultimum , sicut copula carnalis , extra solicitationis casus habita , sub poena huius Sanctionis comprehenditur , ut omnes fateri tenemur ; etiam oscula , tactus , &c. eadem poena comprehendi debemus affirmare.

24 Quid alicuius momenti , huic probationi responderi possit , prorsus non invenio ; quia diversitas inter copulam , & cætera peccata incompleta contra sextum præceptum , quæ quantum ad alia formalis est , quantum ad præsens est pure materialis , ut dictis convincitur . Confirmatur hoc ; quia Authores agentes de peculiari deformitate , quam habet peccatum inter Confessarium , & penitentem commisum , nullum discriminem inter copulam , & alia peccata turpia assignant ; nec qui asserunt talem defor-

mi-

mitatem speciem mutare; & me-
rito, nam quodlibet peccatum lu-
xuriæ omnes circumstantias objecti
contrahit, solaque voluntas pro fac-
to reputatur, juxta illud, quod Do-
minus in Evangelio dixit: *qui videat*
fæminam ad concupiscendum eam,
jam mæchatus est eam in corde suo. Ne-
que disciiminantur in ratione peri-
culi, cum quælibet venerea turpia
tudo vehementer excitet ad alias, de
quo amplius infra. Par ergo delictum
pari poena puniri debet.

125 Nunc ad replicam num. 16.
propositam, à secunda ejus parte in-
cipiendo pro majore claritate, resp.
Quod ampliatio hujus Brevis, res-
pectu Constitutionis Gregorij, stat
in duabus; primum est, quod pœ-
nam privationis jurisdictionis addit;
secundum, quod pœnam istam ad
peccata turpia longè antè, vel post
confessionem commissa extendit. In
his duabus prædecessoris sui Consti-
tutionem ampliavit, ut patet. Illam
autem confirmando, non intelligi-
tur ad alia extendi, sed tantum ad

ea, quæ in dicta Constitutione continentur, terminatur. Unde liquet, quod ly ampliatio latius patet, quam ly confirmatio, duplicitè, & ratione novæ pœnæ, & ratione extensionis ad remotiora peccata. Ex quo, & vitium argumenti detegitur, & probationis soliditas manifestatur, exemplo sequenti. Hæc est bona argumentatio: Ad omne illud extenditur animal, ad quod extenditur rationale: sed rationale extenditur ad Petrum: ergo animal extenditur ad Petrum. Veritas illius stat in eo, quod omne rationale est animal. Simili modo procedit probatio; & rectè quidem, nam ad ea omnia extenditur ampliationis pœna, ad quæ extenditur confirmationis robur; quod de peccato copulæ verissimum est, & de alijs in honestis peccatis gravissimo cum fundamento asseritur. Per oppositum, hæc argumentatio est mala. Ad omne id extenditur animal, ad quod extenditur rationale: sed rationale non extenditur ad equum: ergo animal

mal non extenditur ad equum. Clarescit falsitas, quia aliquod animal non est rationale; similiter claudicat argumentum, nam ad aliquod extenditur ampliationis pœna, ad quod non extenditur confirmationis vigor; quod de copula extra casus solicitationis cominissa, nequit negari; & de cæteris peccatis in honestis, ferè evidentè propugnatur.

26 Antè quām ad alia progediar, advertere oportet, quod, quando in prima probatione, seu reflexione dicitur: quod ad ea omnia se extendit sublatio jurisdictionis, ad quod se extendit solicitationis pœna; hoc non dicitur, quia inter pœnas istas sit præcissa conexio mutuò convertibilis; nam hoc est falso, ut modo vidimus; nec etiam, quia motivum utriusque pœnæ sic omnino idem; nam motivum Constitutionis Gregorianæ, & solicitationis pœnæ, est vitare Sacramentū injuriam, quæ utique gravissima est, dum in ipsa confessione, vel occasione, aut prætextu confessionis

pœnitens ad turpia solicitatur : quia propter solicitans , ut in fide suspic-
tus habetur , & punitur. Motivum autem presentis Sanctionis , & ipsius pœnæ , est omnem Sacramenti ini-
juriam submovere ; & animarum periculis occurtere ; ex his duobus adæquatum ejus motivum coales-
cit , ut ex relatis constat. Unde pro-
venit , quod Summus Pontifex , in
quantum Constitutionem Gregoria-
nam confirmat , solicitationis pœnas
denuò imponit : in quantum autem
prohibet , ne Confessarius compli-
cet à turpi peccato absolvat , illum
tantum jurisdictione privat ; & ex-
communicatione majori punit , si fa-
cere tentaverit. Ratio est ; quia ibi
solum agitur de atroci sacrilegio ,
& immanni injuria Sacramenti vi-
tandis ; dum Sacramentalis confes-
sio , assumpta ut medium ad pecca-
tum proximè perpetrandum , enor-
mitè injuriatur , atque contemni-
tur ; hic autem , animarum peri-
cula , & Sacri Tribunalis injurias ,
non solum proximas , & gravissi-
mas ,

mās , sed etiam fēmōtās , & minus graves vitari intendit ; quapropter pœna est mitior , quia proportionari debet minoribus peccatis , ad quæ extenditur.

27 Ex his clarè colligitur , & (meo videri) nisi contentiousè negari non potest , quod verba , tactus , oscula , &c. intra casus sollicitationis commissa , subduntur pœnæ hujus novæ Sanctionis ; cum sint animabus periculosa , & Sacramento injuriosa gravissimè , & proximè , plusquam peccatum copulæ immunis à sollicitationis labe. Proprietary ad assertionem probandam , à peccatis incompletis ita circumstantiatis exordior , in quibus militat motivum Constitutionis Gregorianæ , & de eis transitum facio ad verba , tactus , oscula , &c. extra casus sollicitationis perpetrata , ostendens , quod etiam de his verificatur , quod sunt animarum pericula , & Sacramenti injuria saltē remota ; in quantum à Confessario complice hujusmodi peccata sunt abs-

luta , occasio datur , ut sine facilius iterata; nam quam medicinam applicabit , aut quam doctrinam , & correctionem præbebit , qui eisdem criminibus sordidatus est ? aut qualiter Christi amorem suadecit illi , cui carnalem suggestit amorem ? quæ omnia Sacramento injuriosa , & animabus valde periculosa sunt. Constat ergo evidenter , quod vitatio horum peccatorum comprehenditur in illa propositione universalis : cupio omnem turpitudinis occasionem à Sacro Tribunal longè submoveare , & omnem Sacmentorum contemptum , & Ecclesiæ injuriam prorsus eliminare.

28 Ex quibus adversus prædicatam replicam sic argumentor. Qui omnem injuriam vitandam comprehendit , profectò nullam excludit: sed Summus Pontifex in ista Sancione omnem injuriam vitandam comprehendit : ergo profectò nullam excludit. Subsumo : sed tactus , oscula , &c. etiam extra solicitatis casus , sunt aliqua injuria : ergo illam

illam non excludit. Min. subsumpta patet; nam de illis peccatis verificatur ratio injuriæ formaliter talis, ut explicatum est. Etidem argumentum potest fieri de illis in ratione periculi. In summa (ut alia omittam) motivum hujus Sanctionis est animalium periculum, & omnis contemptus, seu injuria Sacramenti, in ista linea; motivum vero Constitutionis Gregorianæ, & ejus confirmationis est particularis injuria, & contemptus, scilicet enormis, & immediata; manifestum est autem, quod propositio universalis ad plura se extendit, ad quæ particularis sub ipsa contenta non extenditur. Dicere quod tactus, oscula, &c. non recensentur quando nova pœna imponitur, nihil refert; nam ut ait S. Thom. 1. 2. quæst. 96. art. 6. in sed cont. *Magis est attendendum ad causam, quæ movit legislatorem, quam ad ipsa verba legis;* & adducit S. Hilarium in 4. de Trinitate dicentem: *Intelligentia dictorum ex causis est assumenda dicendi;* quia non sermoni

res, sed rei debet esse sermo subiectus;
Quibus verbis ab utroque Sancto
Dottore dicta clarissime confirmantur.

29 Denique probatur hæc prima Conclusionis pars, ex illis verbis Sanctionis: *Quemadmodum à pluribus Episcopis per Synodales suas Constitutiones jam factum esse novimus, &c.* sed in illis Diœcesibus prohibitio hæc, non solum de copula, sed de omni carnali peccato gravi extero intelligitur, ut asserit Felix Potestas tom.

2. part. 3. cap. 12. fol. 601. num. 608.
ergo similiter intelligi debet ex vi præsentis Sanctionis, ut denotat *Iy.*
quemadmodum.

SECONDA PARS CONCLUSIONIS

ex verbis Sanctionis probatur.

30 **S**ecunda assertionis pars,
scilicet: *cujuscumque sexus*
persona complicis sit; probatur ex eo,
quod non exprimitur determinatus
sexus, sed generali acceptione dici-
tur: *Confessionem Saeramentalem per-*

*fons complicis; & infra: Ad qualem-
cumque personam ab hujusmodi culpa
absolvendam; iterumque: Confessio-
nem dicti complicis; in quibus gene-
raliter loquitur; imo per hæc ulti-
ma verba sexus virilis comprehensus
exprimitur, quem in universalibus
præcedentibus implicite claudit. Hoc
etiam suadet affinitas motivi, & ex-
pressa referentia, quam Breve istud
dicit ad Constitutionem Gregoria-
nam, in qua solicitatio ad turpia
cum persona virilis sexus specialiter
est comprehensa. Ex quibus convinc-
etur, quod prohibitio hæc ad tur-
pia peccata, cum qualicumque per-
sona utriusque sexus commissa, ex-
tenditur.*

§. V.

*RATIO DUBITANDI SOLVITUR;
proponiturque aliud argumentum.*

31 **A**d rationem dubitandi
num. II. propositam
resp. quod reservatio peccatorum,
per modum medicinæ facta, incur-

ritur ; etiam si invincibiliter ignoretur , ut tenet verior , & communior Theologorum sententia , non obstante axiome juris allegato de misiore parte in pœnis interpretanda ; & non alia ratione , nisi quia talis reservatio ad medicamen animarum ordinatur. Et cum præsens prohibitio , ad animarum medicinam , & ulterius ad injuriam Sacramenti vietandam ordinata sit , jure optimo æquiparantur ; & sicut axioma locum non habet in primo , consequenter asseritur , quod nec etiam locum habet in secundo. Præterea , quod fini legis , & legislatoris intentioni contrariatur , non est legis interpretatio , sed destructio ; sed quod in ratione dubitandi proponitur , fini legis , & legislatoris intentioni contrariatur ergo non est ut interpretatio legis admittenda , sed repellenda tanquam legis destruccióne. Min. patet ex dictis.

32 Ad confirmationem resp. quod reservatio peccatorum respicit , & terminatur ad eorum gravitatem , in-

intransitivè consideratam ; id est, res-
servantur ratione gravitatis ; & tunc
stricta interpretatio probabiliter ad-
hibetur. Præsens vero prohibitio non
solum respicit gravitatem culpæ , sed
est ulterioris periculi medicinalis
præservatio ; cumque tale periculum
nedum in carnali copula , sed in
quolibet turpi peccato , dum con-
fessario complici manifestetur , im-
mineat ; de quibus illecebris maxi-
mè verificatur illud S. Bernardi : *A*
minimis incipiunt , qui in maxima pror-
ruunt ; nam per vitium luxuria (ut ait
S. Thom. 2. 2. quæst. 153. art. 5.
Corp.) *maxime appetitus inferior vehe-*
menter intendit suo objecto , propter vehe-
mentiam passionis , & delectationis : un-
de de illis cum Damasceno dicere
debemus : *Parva enim , parva non sunt ,*
ex quibus magna proveniunt ; inde est ,
quod licet alia reservata latam in-
terpretationem admittant , prohibi-
tio hæc strictam exposcit . Sed infra
num. 33. alia disparitas hoc amplius
declarabit.

33 Obijcies contra Conclusio-
nem:

nem. Quod propter charitatem introductum est, non debet contra charitatem militare; ut omnes ex S. Bernardo tenent: sed Sanctio ista est propter charitatem introductory: ergo non debet contra charitatem militare. Subsumo: Sed admissa interpretatione illius prout in conclusione continetur, militat contra charitatem Sanctio: ergo talis interpretatio non est tenenda. Min. subsumpta prob. In illis populis (qui plurimi sunt) in quibus, si Parochium excipias, alius Sacerdos non invenitur, nisi forte cursatim (quod etiam raro) adeat, potest accidere, quod scemina honestae vitae, & famae, sive propter inopinatam occasionem, sive ob nimiam carnis fragilitatem inhonestum tactum, osculum, verbum, vel simile quid commiserit; tunc autem alterum ex his sustineri cogitur; aut ad spiritualem damnum illius culpae vitandum, alibi, cum famae dispendio, Confessarium querere; aut diutius carece absolute à tali peccato, forsitan illud.

illud atritione detestans ; quorum
utrumque pietati Ecclesiæ adversari
videtur , & christianæ charitati : sed
admissa interpretatione Sanctionis,
in conclusione data , hoc sequitur;
ergo hac interpretatione admissa,
militat Sanctio contra charitatem;
ergo talis interpretatio non est te-
nenda. Confirmatur ex Jurisperito
in digest. veter. lib. 1. tit. 3. leg. 24.
ubi dicit : Nulla ratio juris , aut equi-
tatis benignitas patitur , ut qua salu-
britèr pro salute hominum introducun-
tur , ea nos duriori interpretatione con-
tra ipsorum commodum perducamus ad
severitatem.

34 Hoc argumentum , quod ca-
ro , & sanguis plus debito extollit;
instatur , simulque solvitur. Si pec-
catum dictæ fœminæ sit copula car-
nalis , alterum illorum præcissè susti-
nebit , ut omnes faceti tenemur , nec
propter illas circumstantias à lege ex-
clicitur. Assigna ergo disparitatem.
Si dicas quod copula est gravius pec-
catum , quam tactus venereus. Con-
tra est , nam plurimi Theologi sen-
tiunt

tiunt quod actus externus non addit malitiam formalem ad actum internum , & tactus ille , ut suppono , habitus fuit cum affectu copulæ , ex quo malitiam formalem æqualiter contraxit ; sicut de aspectu turpi assertur in Evangelio. Et si supponamus fuisse habitum cum affectu copulæ sodomitæ , aut pollutionis , tactus ille in gravitate copulam excedet ergo attenta gravitate , magis subditur pœnæ hujus Sanctionis tactus ille , quam copula.

35 Si dicas , quod copula est peccatum consummatum contra sextum præceptum , non verò tactus. Contra iterum , nam ex ista diversitate disparitas non solum est omnino voluntaria , sed etiam contra verba legis , & legislatoris finem , & intentionem , quod brevitè probo. Hac nova Sanctione Confessarius extat jurisdictione privatus ad complicem suum absolvendum in peccato turpi , & in honesto contra sextum Decalogi præceptum , ut omnis Sacramenti injuria , & animarum peri-

periculum submoveatur : sed tactus lascivus , æquè ac copula , est peccatum turpe , & inhonestum contra sextum præceptum , injuriam Sacramento , & animabus periculum adducens : ergo Confessarius hac nova Sanctione privatus jurisdictione extat ad absolvendum complicem suum in tactu turpi , & inhonesto contra sextum præceptum . Major ex littera Sanctionis desumpta est , unde si illam distinguis juxta præcedentem disparitatem , omnino voluntarie , & contra tenorem sit ; in illo namque prohibetur absolutio peccati turpis , & dishonesti ; ratio autem turpitudinis , & dishonestatis transcendit omnia peccata contra sextum præceptum . Aliunde ; disparitas inducta opponitur fini à legislatore intento , cum ex absolutione ab hujusmodi , & quolibet alio peccato turpi incompleto Sacro Tribunali injuria , & animabus periculum immineat , ut anteà dictum est . Relinquitur ergo , quod in omni turpi peccato reperitur ratio formalis , &

fi-

finis hujus prohibitionis ; propterea
que nec lex inter completa , & in-
completa distinguit , nec nos distin-
guere debemus.

36 Quod tale peccatum semel
tantum perpetetur, nihil valet; nam
hoc per accidens est , & quod est per
accidens non tollit quod est per se.
Potuit etiam accidere (heu quo-
ties!) quod praedictum peccatum ini-
tium sit maximi libidinosi incendijs,
cujus flamma confessionis colloquio
magis exardescat ; etenim ut ait S.
Hieronimus in Epist. *Ignis infernalis*
luxuria , cuius scintilla prava colloquia.
Supposita igitur prima culpa , quæ
est veluti dispositio , applicataque
scintilla confessionalis colloquij , si-
milis illi , quod sit extra confessio-
nem , ut bene notavit Soto , idem
effectus suspicari potest ; sicut ma-
terialis ignis paleis applicatus incen-
dium efficit. Hujus veritatis fide-
liorem testem experientiam adduco,
quam nobis proponit S. Aug. apud
S. Thom. opusc. 64. dicens : *Ceteros*
Libani , id est , *contemplationis* aliissims
homini

Ecclimes ; & gregum arietes, id est, magis nos Pralatos Ecclesiae, sub hac specie corruiisse reperi, de quorum casu non magis presumebam, quam Hieronymi, & Ambrosij. Ecce quid efficit caro, carni per colloquium applicata, propter fragilitatem ipsam, quam plus in carnis, quam animarum favorem argumentum allegat. Si ita in casu proposito contingat, quanta Sacramenti injuria ! Tale ergo periculum infinities (non absque lacrymis) expertum Summus Pontifex, ad animarum lucrum, magnopere vitare cupiens, jurisdictionem aufert, & confessionem prohibet.

37 Patet jam quod illud S. Bernardi dictum nimis importunè adducitur, siquidem interpretatio ex cogitata merè pro libito, & absque fundamento ponitur, ut ex dictis constat; est insuper, ut vidimus, animarum saluti, & Sacramenti veneracioni parum consentanea, & cum Sanctio hæc propter Dei, & animarum charitatem introducta sit, non debet tali interpretatione vulnerata

D

con-

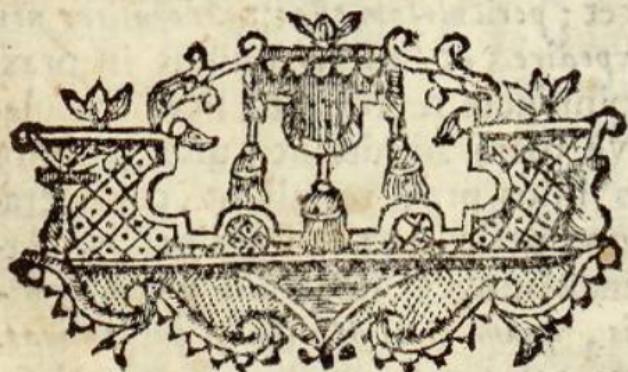
contra charitatem militare. Ad Ju-
risperiti verba dicitur, quod S.Thom.
1. 2. quæst. 96. art. 6. Corp. adducit
illa ad probandum , in casu necessi-
tatis licere ei , qui legi subjectus est,
præter verba legis agere ; sic enim
concludit articulum : *Si sit subitum
periculum , non patiens tantam moram ,
ut ad superiorem recurri possit , ipsa
necessitas dispensationem habet annexam ,
quia necessitas non subditur legi.* Unde
si in casu proposito hoc contingat,
idem dicendum est , quia si tunc
verba legis rigide serventur , esset
durior interpretatio , & contra cha-
ritatem militaret , quod est propter
charitatem introductum. Sed de hoc
latius infrà. Nota circa dicta num.
28. in contra 2. quod ratio formalis
turpitudinis , & ratio finis intenti,
simul sumptæ excludunt latam inter-
pretationem ; non vero quælibet ea-
rum seorsim , ut invenies si perspi-
caciter consideres.

38 Sed considerare oportet quod
præfatum argumentum non militat
specialiter contra Sanctionem istam ,
nam

nam præcisivè ab ea , in tali casu fœmina non debet à Confessario complice absolvi, juxta plurimos Authores supra cit. præsertim iuxta SS. D. D. August. & Thom. qui apertè pro hac sententia , nisi violentè expellantur , subscribunt. Unde eadem incommoda in omni eventu sustinere cogitur.

39 Nec dicas , contrariam opinionem alios tenere , iuxta quam , si Sanctio non extaret , posset Confessarius complicem absolvere , & incommoda vitare. Nam resp. Fateor opinionem , sed attende , qua illius Authores formidine loquuntur , scilicet : *periculosem esse :: generaliter non expedire ; & similia , qnibus in praxi opinionem reprobant , licet speculativè illam admittant ; unde animos ab illius praxi retrahunt , consideratione periculi ex ea imminentis. Attende insuper , quod illi potius dæmonis , quam Dei Ministri , qui animas , loco eas per Sacramentum creatori suo reconciliandi , majori peccatorum mole onerantes , in profundum iniquitatis ba-*

rathrum nefariè submergerunt ; hujus opinionis probabilitate unicè suffulti potuerunt absolvere. Et cum hoc periculum sit , quod Authores illius formidabant , & cui præsens prohibitiō occurrere intendit, liquidò constat , quam justè , & quam sapienter oppinio hæc prohibetur , ut eam sequi ultrà non liceat. Constat etiam sententiam SS. August. & Thom: quæ omni tempore practicari debuit, Sanctione ista firmari , & ulterius addi , absolutionem prædictam non valere. Et hæc de primo.

QUÆS.

QUÆSTIO SECUNDA.

A N P R A E T E R M O R T I S
articulum unicè in Sanctione exceptum,
alij casus sint, in quibus possit Confes-
sarius complicem suum à peccato turpi
validè, & licite absolvere?

§. I.

N O T A B I L I S D I S P A R I T A S
inter præsentem, & alias reservar-
tiones proponitur.

40 **D**ubitacioni isti varijs resolutionibus, pro causa suum diversitate, satis fiet. Priùs autem est valdè notanda differentia, quæ inter prohibitionem hanc, & cætera peccata, seu casus, tam Pauperum, quam Episcopis reservata, inventur; consistitque in hoc, quod ista peccata uni, sive Papa sit, sive Episcopus, reservantur, ut: *Aliorum quedam, & graviora crimina, non à quibusvis, sed à summis dumtaxat.*

Sacerdotibus absolvantur ; sicut Tridentina loquitur. Peccata verò circa quæ præsens versatur prohibitio, reservantur solum ab uno , scilicet Confessario complice , & cæteris Sacerdotibus absolvenda relinquuntur. Unde , quamvis omnia dici possint reservata , alitèr tamen , & alitèr , nam priorum reservatio est generalis negatio jurisdictionis ; quapropter tanquam odiosa frequentius ab Authoribus restringitur ; & merito , quia recursus ad superiorem esse solet difficilis.. Dux : *frequentius* : nam Authores clasici , inter quos Uvigandt tract. 14. ex. 2. num. 5. tenent , reservationem esse tanquam favorabilem ampliandam. In præsenti autem sic non accidit , nam si complicem excipias , quilibet Confessarius potest absolvere. Ex quo (ni fallor) provenit , quod generales doctrinæ circa casus reservatos ab AA. traditæ magna ex parte reservationi huic adaptari non possunt , nec debet , cùm recursus ad absolventem sit per se facilis , & solum per accidens ali-

quan-

quando difficultis. Admisso igitur; quod prima reservatio , quæ est propriè talis , tanquam odiosa strictè interpretetur , reservatio præsens (quam impropriè talem repuro; cum nihil aliud sit , quam inhabilitas unius confessarij ad certam personam à tali peccato absolvendum; jurisdictionem tamen habentis ad absolvendum qnamlibet aliam à peccatis ejusdem lineæ fortè gravioribus) favore Sacramenti , & animalium debet ampliari. Quo notato , sit.

s. II.

R E S O L U T I O P R I M A .
Potest Confessarius complicem suum absolvere in mortis articulo , deficiente tunc alio quocumque Sacerdote.

41 **P**otest Confessarius sui complicis confessionem excipere , eumque à turpi peccato absolvere in mortis articulo , deficiente tamen quocumque alio Sacerdote;

qui confessarij munus obire possit. Sic est in Sanctione expressè dispositum, conformiter ad Trident. & custoditum semper in Ecclesia Dei ; pœnitentesque à confessario complice in tali articulo absolutus non tenetur illa peccata turpia alij Sacerdoti postea confiteri , quia absolutionem ab habente jurisdictionem in illa accepit , ut docet S. Thom. Supl. 3. part. quæst. 8. art. 6. ad 2.

§. III.

R E S O L U T I O S E C U N D A:
Si in mortis articulo adsit aliquis simplex Sacerdos , qui munus Confessarij obire possit , is debet confessionem excipere.

¶ **R**ogabis autem : si in mortis articulo , præter confessarium complicem tantum sit alter simplex Sacerdos , quis eorum confessionem dicti complicis debet excipere ? Dico quod simplex , si munus confessarij obire possit ; id est,

si scientiam ; prudentiam , & alia re-
quisita necessaria habeat. Sic intel-
ligo illam restrictionem : *Deficiente
tunc, &c.* Ratio est , quia præcissivè
à mortis articulo uterque jurisdic-
tione caret : sed cum notabili dis-
crimine, nam simplex inculpabilitè,
approbatus autèm noxiè, propter pec-
catum nempè commissum , quod
etiam in tali casu ligat , sicut patet
ex limitatione apposita. Unde pœ-
nam peccato inflictam debet luere,
ut sciat, decere Christi Ministros esse
sanctos , innocentes , impollutos , &
à peccatoribus segregatos. Habeatur
ergo iste tanquam non sit , & alter
confessionem excipiat , & pœnitен-
tem absolvat. Si autem ex hoc scan-
dali , aut infamiae periculum timea-
tur , quod vix potest deficere , vel
si Sacerdos simplex excusetur , alter
complicis sui confessionem audiat,
& absolvat.

R E S O L U T I O T E R T I A:

Potest Confessarius suum complicem absolvere , quando urget confitendi necessitas , v.g. ratione scandali , aut infamia omissa confessione imminentis , dummodo absit relabendi periculum .

43 **P**otest etiam Confessarius complicem suum absolvere , quando urget confitendi necessitas , v. g. ratione scandali , aut infamiae omissa confessione imminentis , dummodo absit relabendi periculum ex parte pœnitentis , quidquid sit de periculo ex parte Sacerdotis , de quo statim , & recursus ad alium Sacerdotem sit difficilis . Sic de reservatis in genere tenent communitur AA. Ratio est , quia peccatorum reservatio debet esse in ædificationem , non in destructionem , ut monet Tridentina : & si in tali casu lex rigorosè observaretur , destrueret ; unde mitiganda est secundum Jurisperiti monitum supra alle-

gatum ; nam ipsa necessitas annexam
habet dispensationem, ut ait S. Thom.
sup. cit.

§. V.

R E S O L U T I O Q U A R T A.
Si in casu dictæ necessitatis timeatur,
periculum relabendi, magna cum
distinctione est loquen-
dum.

44 **Q**uæres ulterius : si in casu dictæ urgentis necessitatis ex confessio-
nis audientia timeatur periculum re-
labendi, quid agendum ? nam si con-
fessio excipiatur , animæ in iniqui-
tatis barathrum submerguntur ; si
non , scandalum certissimè sequitur,
& utriusque fama periclitatur. Resp.
sub distinctione ; vel periculum se
habet ex parte Sacerdotis tantum,
vel tantum ex parte pœnitentis , vel
ex parte utriusque simul. Si se habet
ex parte utriusque , nequit excipi
confessio, dummodo periculum utri-
que sit notum ; quia pœnitens in
illud

illud se injiciens peccat , cum scripsi
tum sit : qui amat periculum , peribit in
illo ; unde talis confessio esset sacri-
lega , proptereaque vitanda. Si vero
periculum tantum ex parte pœni-
tentis se habet , & absque illius præ-
visione accedit , iterum est distin-
guendum. Vel Sacerdos de periculo
pœnitentis est dubius , vel certus.
Si dubius , studiosa cautione confes-
sionem excipiat , nihil circa peccata
turpia cum ipso commissa interro-
gando , sed ea audiat , forsitanque
oportebit eorum enarrationem acce-
lerare. In summa , nimia cautela;
nec minori integritate Sacerdos pro-
cedere debet , tam verbis , quam fac-
tis , prout christiana prudentia con-
venire dictaverit , exhibens se in om-
nibus taliter , ut illum pœnitens
existimet Ministrum Christi , & dis-
pensatorem mysteriorum Dei ; & de-
recta dispositione , si opus fuerit,
pœnitentem interroget , illiusque res-
ponsioni stet , nisi ex circumstantiis
prudenter judicet oppositum , quia
ut docet S. Thom. Supl. 3. part. q. 8.

art. 5. & quodlib. i. quæst. 6. art. 12.
 in foro confessionis creditur homini , pro
 se, & contra se. Si ergo omnibus con-
 sideratis debitam dispositionem ad-
 esse judicet , deposito dubio , abso-
 lutionem conferat. Ratio hujus re-
 solutionis est , quia supposito quod
 pœnitens periculum non advertit,
 rectè accedit ad contendendum pro
 adimplendo præcepto , sive annuæ
 confessionis , sive famæ conservan-
 dæ ; & aliunde Sacerdos debitè illum
 admittit , cùm sibi nihil timeat , &
 de pœnitentis periculo solum dubi-
 tet ; unde prudentè sperare potest ,
 quod serijs suis increpationibus , &
 salutaribus monitis periculum , si
 quod est , prorsus expirabit.

45 Si autem de pœnitentis pe-
 riculo Sacerdos certus sit ; quam pri-
 mū agnoscat , confessionem termi-
 net ; & ad notam vitandam , abso-
 lutionem indicans , sicut communi-
 ter fit , pœnitentem repellat. Ratio
 est , quia in tali casu juxta prudens
 Sacerdotis judicium pœnitens indis-
 positè absolutionem acciperet , ip-
 sam-

Iamque Sacerdos sacrilegè conferret,
quod nullatenus faciendum est, etiam
si fama , & vita , utriusque deper-
datur. Sed si absolutionis dicto indi-
cio , vel aliqua ingeniosa callidita-
te effugium ad famam servandam in-
venerit , ad sumendam tamen Eu-
charistiam eadem necessitas urgeat;
contritionem eliciat, & secluso scan-
dalo ad sacram communionem ac-
cedat. Sed nisi prudenter judicet se
esse contritum , & coram Deo abs-
que peccato , sacra mensa abstineat,
ne abysus abyssum invocet. Ne igit-
tur talibus angustijs animæ torquean-
tur , hujusmodi peccata fugiant , &
abhorreant : & si aliquando (quod
absit) ea commiserint , pijs lacry-
mis , & exercitijs vacent , ut de rec-
ta dispositione , ad tantum malum
vitandum , tempore necessitatis cer-
tiorentur. Nota , quod prædictum
periculum potest esse , vel admitten-
di turpem delectionem ortam ex
recordatione , & narratione peccati,
facta Sacerdoti complici ; vel ipsum
Sacerdotem ad novum peccatum in-

ci-

citandi; inter ista vero unicam ad-
verto differentiam, scilicet, quod
prava incitandi intentio facilius po-
terit à Sacerdote in confessione cog-
nosci, & propter ipsam debet pœ-
nitens acrius objurgari, & repellri.

46 Si periculum ex parte Sacer-
dotis se habet, etiam sub distinctione
est loquendum; vel pœnitens nos-
cit periculum, vel illud nescit; si
nescit, confessio erit valida, & fruc-
tuosa, etiam si Confessarius peccet,
& indispositè absolvat. Ratio, quia
pœnitenti rectè disposito, & bona
fide accedenti favet necessitas, qua-
ut ait S. Thom. *legi non subditur;* &
aliunde indispositio Ministri absolu-
tionem non irritat.

47 Quando verò pœnitens nos-
cit Sacerdotis periculum, illudque
probabilitè timet, nequit ad confi-
tendum accedere, quamvis tempus
sit annuæ confessionis, & utrique
infallibilitè sequatur infamia. Reso-
lutio hæc, & si graves patitur diffi-
cultates, est ad mentem S. Thom.
loco ex sent. sup. num. 9. cit. Ratio

videtur irrefragabilis ; nam præceptum charitatis hoc totum efficit. In primis, præceptum confessionis tunc non obligat , quia charitas , quæ finis est omnis præcepti , præcipit pœnitenti , ne Confessarium in peccandi periculum per confessionem inducat ; unde si accedat ad confitendum , contra charitatem peccat , ac per consequens sacrilegè confitetur. Deinde tenetur pro salute spirituali Sacerdotis propriam famam expondere , quamvis ex naturali præcepto debet de bono nomine curam habere. Ratio , quia juxta ordinem charitatis bonum spirituale proximi præfertur proprijs bonis temporalibus ; unde certum est , quod debemus pro fratribus animas , id est corporalem vitam , ponere , cum unius animæ præjudicium majus sit , quam mors innumerablem corporum , ut ait S. Th. Debet ergo pœnitens , quamvis sibi securus de periculo sit , ritèque dispositus , propriam famam , propter spiritualem vitam Sacerdotis , charitatis legi sacrificare , & à confessione abstinere.

§. VI.

§. VI.

CONTRA P R A E C E D E N T E M
 resolutionem datam aliqua argumenta
 proponuntur, & solvuntur.

48 **D**ices: ordo charitatis al-
 legatus oppositum re-
 solutionis convincit; præcipit enim;
 quod bonum spirituale proprium
 alieno præferatur: ita S. Thom. 2. 2.
 quæst. 43. art. 8. ad 2. dicens: *Cum*
mandatur, quod aliquis diligat proxim
um sicut se ipsum, præfertur dilectio
sui ipsius dilectioni proximi: nam ut art.
7. præcedenti ait: Cum dicitur, sicut
re ipsum, non est intelligendum quantum
ad hoc, quod aliquis proximum sibi equa-
liter diligat, sed similiter sibi: atqui in
præsenti casu non solum pœnitentis
fama, sed etiam vita spiritualis in-
tervenit, cum supponatur annuæ con-
fessionis obligatio, quæ mortem ani-
mæ per peccatum præsupponit: et
go juxta ordinem charitatis tenetur
pœnitens animæ suæ consulere, post-
positoque spirituali damno Sacerdo-

tis ex malitia sua proveniente, vi-
tam propriam spiritualem per con-
fessionem acquirere, prout rectæ suæ
dispositioni urgens necessitas conce-
dit.

49 Confirmatur. Falsum enim
est, quod pœnitens absolute tenea-
tur famam suam vilipendere, eam-
que infallibili dispendio exponere,
confessionem, propter peccatum Sa-
cerdotis vitandum, omittendo; nam
juxta S. Thom. art. 8. immediate an-
tea citato, temporalia bona quando-
que dimittenda non sunt propter
scandalum vitandum: *Aliquando vero*
(ait S. D.) *scandalum nascitur ex ma-*
litia, quod est scandalum Pharisaorum,
& propter eos, qui sic scandala conci-
rant, non sunt temporalia dimittenda:
sed juxta eundem S. D. 2. 2. quæst.
73. art. 2. Corp. *Inter res temporales*
videtur fama esse pretiosior, per cujus
defectum impeditur homo à multis bene
agendis. Propter quod dicitur Eccles. 41.
curam habe de bono nomine, hoc enim
magis permanebit tibi, quam mille the-
sauri magni, & pretiosi: ergo propter
pecc-

peccatum ex Sacerdotis malitia pro-
yeniens, confessio non est omit-
tenda.

50. Ulterius; spiritualia bona
propter scandalum dimittenda non
sunt, sicut idem S. D. quæst. 43. cit.
art. 7. docet, ubi ait: *Est autem in
spiritualibus bonis distinguendum. Nam
quædam horum sunt de necessitate san-
tuis, quæ prætermitti non possunt, sine
peccato mortali. Manifestum est autem,
quod nullus debet mortaliter peccare, ut
peccatum alterius impedit; quia secun-
dum ordinem charitatis plus debet homo
suam salutem spiritualem diligere, quam
alterius: & ideo ea, que sunt de ne-
cessitate salutis, prætermitti non debent
propter scandalum vitandum. In his au-
tem spiritualibus bonis, que non sunt
de necessitate salutis, videtur distin-
guendum: quia scandalum, quod ex eis
oritur, quandoque ex malitia procedit,
cum scilicet, aliqui volunt impedire hu-
ijsmodi spiritualia bona, scandala con-
citarando; & hoc est scandalum Phari-
saorum, qui de doctrina Domini scan-
dalizabantur, quod esse contemnendum*

Dominus dicit Matth. 15. Quandoque vero scandalum procedit ex infirmitate, vel ignorantia, & hujusmodi est scandalum pusillorum, propter quod sunt spiritualia bona, vel occultanda, vel etiam interdum differenda, ubi periculum non imminet, quousque, reddit a ratione, hujusmodi scandalum cesseret. Si autem post redditam rationem hujusmodi scandalum duret, jam videtur ex maiestate esse. Et sic propter ipsum non sunt hujusmodi spiritualia opera dimittenda: haec S. Thom. Sed sacramentalis confessio est de necessitate salutis pœnitenti existenti in mortali, maximè pro tempore, in quo præceptum confessionis instat: ergo propter peccatum Sacerdotis non debet pœnitens illam omittere; quia secundum ordinem charitatis plus debet homo suam salutem spiritualem diligere, quam alterius, ut ait S. Thom. Immo in resp. ad 4. docet, quod: Etiam consilia non sunt simpliciter dimittenda, nec etiam misericordia opera propter scandalum; sed sunt interdum occultanda, vel differenda propter scandalum pusillorum: ergo

go multo minus dimittenda est confessio necessaria ad justificationem, maxime quando urget praeceptum.

s. VII.

SENTENTIA UVIGANDI
refertur, & impugnatur.

51 **H**anc esse S. Thom. mens
tem, propugnat Uvi-
gandt, tract. 7. exam. 7. num. 59.
ubi ait: Generaliter loquendo, juxta
probabiliorē sententiam, scandali vitani
di causa nihil licet prætermittere, quod
hic, & nunc cadit sub præcepto positivo,
sive divino, sive humano obligante sub
mortali. Est contra diversos DD. sed S.
Thom. videtur stare pro hac sententia.
Nam 1. sic ait cit. art. 7. in Corp. Ea,
qua sunt de necessitate salutis, preter-
mitti non debent propter scandalum via-
randum. Subsumo: Sed impletio præcep-
ti, sive divini, sive humani obligantia
sub mortali, est de necessitate salutis:
ergo. Et infra num. 60. ait: Quid orga-
niciis ad hos casus 1. Persona quadam

cognoscit, confessarium suum graviter scandalizandum ex quodam peccato, si illud ei confiteatur, tenetur ne illud reticere? Pro solutione hujus casus ait: Ad hac affirmative respondent etiam quidam Thomiste, qui nostra sententia contrariantur. Sed consequenter ad positam sententiam, ejusque fundamenta, probabilior mihi videtur resolutio negativa. Nam in Confessario verum est illud: perditio tua ex te. Si tamen confessio potest differri, differenda est: si alius Confessarius haberi possit, querendus est. Hucusque Uvigandt.

52. Quæ sit S. Thom. mens circa propositum, dixit idem S. Thom. in 4. dist. 17. quæst. 3. art. 3. quæstiunc. 1. arg. 5. quod sequentibus verbis, quæ reperies etiam Supl. 3. part. quæst. 8. art. 4. arg. 5. proponit: Præterea, illud quod est institutum pro charitate, contra charitatem noumilicar ut Bernard. dicit: sed confessio, quæ pro charitate instituta est, contra charitatem militaret, si homo ad confitendum uni Sacerdoti esset obligatus: ut pura, si peccator sciat Sacerdotem suum
bare-

hereticum, aut solicitatorem ad malum, aut fragilem; quia ad peccatum quod quis ei confiterit, sit pronus, vel si revelator esse confessionis probabiliter existimetur, vel peccatum contra ipsum commissum sit, de quo quis confiteri debet: ergo videtur, quod non semper oporteat confiteri proprio Sacerdoti.

53. Ad quod sic respondet: Ad quintum dicendum, quod in casibus illis, in quibus probabilitè timet pænitens periculum sibi, vel Sacerdoti ex confessione, quam ei faceret, debet recurrere ad superiorem, vel ab eodem petere licentiam alteri confitendi; quod si licentiam habere non possit, idem est judicium, quod de illo, qui non habet copiam Sacerdotis, unde magis debet eligere laicum, cui confiteatur. Nec in hoc transgreditur aliquis preceptum Ecclesiæ, quia præcepta juris positivi non se extendunt ultra intentionem præcipientis, quæ est finis præcepti, hoc autem est charitas, secundum Apostolum. Nec etiam aliqua injuria sit Sacerdoti, quia privilegium meretur amittere, qui concessa sibi abutitur potestate. Hæc S. Thom. cuius

verba , verbis Uvigande collata , ex diametro opposita sunt.

54 Nihil magis in proposito habui , quam succinctè opusculum istud concludere , sed circa præsentem difficultatem aliquantulum immorari cogor ; & quia claritas ex distinctione provenit , sub multiplici distinctione oportet nunc loqui. Circa verba S. Thom. quibus sententiam suam manifestè explicavit , adverte , quod in loco præcedente loquitur de periculo , quod imminet Sacerdoti ex confessione , quam pœnitens ei faceret , ad quod numerat in argumento diversa peccata , sed præscindit in eis à circunstancia præsentis materiæ , nempe quod tale periculum oriatur ex eo , quod Sacerdos fuerit complex in peccato , ex cuius confessione provenit periculum ; quæ quidem circunstancia per multum refert , de quo postea. Nunc ergo agendum est de periculo in ea generalitate , qua proponitur à S. Thom. loco relato , & etiam ab Uvigande , ut ex illius verbis constat.

Ex

55 Ex eo , quod S. Thom. assertit , quod ea , que sunt de necessitate salutis , prætermitti non debent propter scandalum vitandum ; statuit Uvigande suam conclusionem his terminis : Generaliter loquendo , scandalii vitandi causa nihil licet prætermittere , quod hic , & nunc cadit sub precepto positivo , sive divino , sive humano obligante sub mortali . Assertio ista est vera ; quia ueritatem S. Thom. Manifestum est , quod nullus debet mortaliter peccare , ne peccatum alterius impediatur . Nunc implícite subsumit Author cit . Sed tempore Paschatis præceptum confessionis obligat sub mortali pœnitentem hic , & nunc ergo non licet tunc confessionem prætermittere causa vitandi scandalum Sacerdotis , ex tali confessione securum . Hæc consequentia est responsio , qua consequenter ad dicta casum solvit . Sed S. Thom. minorem , & consequiam sui sillogismi negat . Minorem quidem dicendo : Nec in hoc transgreditur aliquis præceptum Ecclesiæ , quia præcepta juris positivi non se extendunt ultra intentionem præcipientis ,
qua.

qua est finis præcepti; hoc autem est charitas secund. Apost. Nota ly præcepta juris positivi, in quo omnia præcepta dicti juris comprehendit; & quod de præcepto anniæ confessionis expressè loquitur S. D. agendo in toto articulo de Decretali Innocentij: Omnis utriusque sexus; hocque in casu periculi Sacerdotis non obligare asserit: Uvigandt vero obligare propugnat, nam licet de præcepto nihil dicat expressè in casu, quem resolvit, piè sic debemus illum interpretari; siquidem secluso præcepto, talis confessio esset pro libito facta, & circa hujusmodi ait S. Thom. 2. 2. quæst. 43. art. 4. in Corp. Quandoque vero scandalum est peccatum mortale, sive quando committit actum peccati mortalis, sive quando contemnit salutem proximi, ut si pro ea conservanda non prætermittat aliquis facere, quod sibi libuerit. Loquitur S. Thom. hic de scando activo.

56. Habemus ergo juxta S. Thom: quod pœnitens in tali casu debet confessionem omittere ex præcepto

charitatis erga Sacerdorem, quia
 præceptum juris positivi de confes-
 sione facienda generaliter obligantis,
 hujusmodi pœnitentem non ligat.
 Propterea S. Thom. accuratissimè
 dixit in sua propositione majori:
*Quædam spiritualia bona sunt de nece-
 ssitate salutis, quæ prætermitti non pos-
 sunt sine peccato mortali.* Et in mino-
 ri: *Sed manifestum est, quid nullus de-
 bet mortaliter peccare, ut peccatum al-
 terius impedit.* Infert nunc: *Ergo quæ
 sunt de necessitate salutis, prætermitti
 non debent propter scandalum vitandum.*
 Ita S. Thom. ex quo subsumo, ver-
 ba ipsius in loco sent. adducendo:
 sed pœnitens in casu posito non trans-
 greditur præceptum Ecclesiæ, conse-
 quenterque non peccat mortaliter,
 confessionem omittendo: ergo po-
 test illam omittere, ut peccatum al-
 terius, scilicet Sacerdotis, impedit.
 Min. prob. ex ipso S. D. Præcepta
 juris positivi non se extendunt ul-
 tra charitatem, quæ est finis omnis
 præcepti: id est, quando adimple-
 tio alicujus præcepti juris positivi,

pug-

pugnat cum adimpletione præcepti charitatis , jus positivum non obligat , quia fortius est charitatis præceptum : sed in nostro casu jus positivum confessionem præcipiens,cum præcepto charitatis de Sacerdote non scandalizando pugnat : ergo tunc jus positivum præcipiens confessionem non obligat , ac per consequens illam omittendo pœnitens non transgreditur præceptum Ecclesiæ. Hæc est ratio Thomistarum, immo potius, ratio S. Thomæ à qua recedit Uvigandt in præsenti casu , quem resolvit negativè , pro sequela inferens , quod non licet tunc scandali vitandi causa confessionem prætermittere , nam in confessario verum est illud ; *perditio tua ex i. Per oppositum , magis consequenter infert S. Thom.* quod de hujusmodi pœnitente *idem est judicium , quod de illo , qui non habet copiam Sacerdotis.*

57 Dices: hujusmodi periculum vel provenit ex malitia , vel ex fragilitate Sacerdotis ? Si ex malitia , scandalum est Pharisaorum , quod

con-

contemnendum esse, docet S. Thom. ut vidimus sup. num. 42. proindeque tenetur pœnitens confiteri. Si autem ex fragilitate procedit , est scandalum pusillorum , propter quod (ait S. Thom.) sunt spiritualia bona , vel occultanda , vel etiam interdum differenda , quousque reddita ratione , hujusmodi scandalum cesseret : si autem post redditam rationem hujusmodi scandalum duret , jam videtur ex malitia esse ; & sic propter ipsum non sunt hujusmodi spiritualia opera dimittenda. Ergo iuxta S. Thom. debet pœnitens differre confessionem , quousque rationem reddat , & si post redditam rationem adhuc periculum manet , spredo illo , tenetur præceptum confessionis adimplere , quia jam periculum ex malitia procedere videtur , & recte dicatur Sacerdoti : *perditio tua ex te.*

58 Resp. quod debemus intelligere , S. Thom. loqui de periculo proveniente ex infirmitate , hocque sufficienter innuit in argumento ab ipso proposito. Verumtamen circa doctrinam in replica adductam audi-

Eminentiss. Caetanum: Adverte, quod Author non assertivo verbo uitur, sed opinativo, dicendo: Nam videtur ex malitia esse. Potest siquidem contingere quod pusilli non sint capaces rationis redditæ, vel propter pristinam consuetudinem, qua facit apparere dissonum, quod veritati consonat, vel propter rationem apud eos magis apparentem, vel aliquid hujusmodi. Et tunc ex quo malitia non facit scandalum, sed ignorantia, vel infirmitas, quamvis redditæ sit ratio, cessandum est ab hujusmodi spiritualibus non necessarijs. Doctrina hæc mihi videatur verissima, quia scandalum Pharisæorum explicat S. Thom. in eodem art. dicens: Ex malitia procedit, cum scilicet, aliqui volunt impedire hujusmodi spiritualia bona, scandalâ concitando; & hoc est scandalum Pharisæorum, qui de doctrina Domini scandalizabantur. Præterea, quod dicit S. Th. de reddenda ratione, locum in praesenti non habet; quia dum pœnitens scit Sacerdotem esse fragilem, & ad peccatum, quod confitendum erat ei, pronum, quam rationem po-

potest reddere, quæ ad hujusmodi
fragilitatem auferendam sufficiens
sit, & ad periculi cessationem po-
tens? Deinde, si extra confessionem
peccatum illud hujusmodi Sacerdoti
cum advertentia periculi narraret,
debemus omnes dicere, quod esset
grave peccatum; unde cum idem
periculum ex confessionali colloquio
prudenter timetur, dicendum etiam
est, quod penitens induceret Sacer-
dotem ad peccatum; siquidem ad-
vertentè proferret verba ex se in-
ductive respectu talis personæ, li-
cet respectu alterius talia non essent;
quapropter censenda sunt hic, &
nunc tanquam scandalum activum,
de quo ibidem ait S. Thom. *Cum*
scandalum activum sit dictum, vel fac-
tum minus rectum, nihil est cum scan-
dalo activo faciendum. Nec obstat quod
talia verba in quantum manifesta-
tiva peccati in confessione, licita
sunt; nam ut ait S. Thom. loc. cit.
ex 2. 2. art. 1. ad 2. Ad hoc ut ali-
quod dictum, vel factum minus rectum
sit, & occasionem spiritualis ruinae pre-
bens,

bens, scandalum activum dicatur, non requiritur quod sit peccatum, sed sufficit, quod habeat speciem mali, quamvis secundum se licium sit, & absque corrupta intentione factum.

59 Nec dicas, quod similitè potest contingere, ex egressu mulieris aliquem in peccatum ruere propter nimiam fragilitatem; & tamen juxta plures Authores fœmina non tenetur sua libertate privari propter ruinam turpiter illam aspicientis, & amantis. Et multo minus quando ob causam necessariam egreditur, ut invisiendi ratione urbanitatis, eundi ad Ecclesiam, & similia: ergo pariter dicendum est in præsenti de fragilitate hujusmodi Sacerdotis, scilicet, quod poenitens propter illam non debet confessione privari. Circa citatam opinionem vide Sanchez in Decalog. l. 1. cap. 6. num. 16. & 17.

60 Resp. alia ob brevitatem prætermittendo, quod fragilis ex aspectu fœminæ peccans, potest occasio nem fugere, vel saltem visum, & attentionem ab objecto excitativo abstra-

abstrahere, quod si non facit, ipse in periculum se iniicit ex propria electione. Sacerdos verò tenetur ex munere audire, & attendere ad ea, quæ pœnitens confitetur, unde ipse non eligit periculum, sed pœnitens, qui advertens periculum, & fragilitatem, ad confitendum accedit. Adverte quod S. Thom. in argumento ex sent. adducto ponit aliqua, quæ ex malitia Sacerdotis procedere possunt, ut quod sit hæreticus, aut revelator confessionis, quia ex his potest pœnitens timere sibi periculum; & ibi loquitur de periculi timore tam Sacerdoti, quam pœnitenti, ut constat ex responsione. Quapropter intelligendum venit, quod periculum, ex parte Sacerdotis prohibens confessionem, oritur ex fragilitate, ex parte vero pœnitentis, potest ori-¹⁷³ti ex malitia Sacerdotis provocantis ipsum confidentem ad hæresim, v. g. aut ad aliud malum. Hucusque de periculo præcissivè considerato.

61 Nunc loquendo de illo, quando resultat ex eo, quod Sacerdos

complex fuit in peccato pœnitentis
contra sextum præceptum commisso,
vidimus jam num. 7. 8. & 9. quod
juxta S. Thom. & plures alios cit.
ibi , nec pœnitens debet tali Sacer-
doti confiteri , nec Sacerdos compli-
cem absolvere ; ita etiam tenet Sil-
vester , verb. Confessor. 3. quæst. 5.
citans pro eadem Hug. 30. quæst.
1. sup. cap. Omnis , circa presbyter.
Grec. quia culpa præcedens arguit
periculum gravius , dum in confes-
sione manifestata in memoriam re-
vocaret expertam delectationem , qua
fortius imaginatio excitaretur ad pec-
catum iterandum. Sicque passim le-
gimus , graviora certamina pati
illos , qui lapsum carnis habuerunt;
& spirituales cautè consulunt , quod
ad contritionem , confusionem , aut
humilitatem excitandam , peccata
carnalia singilatim percurrere non
expedit , nisi virtus robustior secu-
ritatem certò promittat. Quapropter
hujusmodi intetveniente pericu-
lo fortius tenent prædicta , nam im-
minens peccatum ex fragilitate pro-
ce-

cederet. Præterea, reddere rationem, ut cesset periculum, nec ad rem venit, nec est ullatenus consulendum; nam ipsa confabulatio noviter provocaret; unde meritò commercium inter hujusmodi personas à confessarijs earum semper interdicitur. Ex quibus convincitur, tale periculum esse pusillorum scandalum, ac per consequens à pœnitente vitandum, nisi graviter peccare velit. Hæc omnia perspiciens Uvigandt, rectè dixit loco, num. 6. cit. *Planè non expedit, ut complicem audiat, ne detur occasio liberius relabendi: quod maximè in præsenti tenet, dum supponimus existens periculum, in quo auditio ipsa est formaliter occasio.*

62 Adhuc obicies. Quamvis dicta de periculo planè admittantur, adhuc videtur, quod pœnitens potest, & ex præcepto tenetur confiteri; nam juxta S. Thom. 3. part. quæst. 64. art. 6. ad 2. *Ille qui ad Sacramentum accedit, suscipit Sacraenta à ministro Ecclesiæ, non in quantum est talis persona, sed in quantum est minister*

Ecclesiae ; & ideo quandiu ab Ecclesia toleratur in ministerio , ille , qui ab eo suscipit Sacramentum , non communicat peccato ejus , sed communicat Ecclesiae , que eum tanquam ministrum exhibet : hæc S. Thom. Subsumo : Sed quando pœnitens non communicat peccato ministri , debet præceptum adimplere : ergo pariter dicendum est in nostro casu . Resp. Aliud est accipere Sacramentum ab indigno ministro , aliud inducere ad Sacramenti administrationem indignum ministrum , & aliud tandem inducere , sive advertenter exponere ministrum ad peccandum per Sacramenti administrationem . Primum absolutè licet , quia ut ait S. Thom. ibi ad 3. non est inconveniens , quod sit perplexus minister suppositio quod velit remanere in peccato . Secundum in duobus casibus licet etiam juxta Caiet. ibi ; primus est si minister tenetur ad Sacramenti administrationem : Secundus est , articulus necessitatis ex parte pœnitentis , & simul , quod minister sit paratus ministrare Sacramentum . Tertiū

tium vero non licet ; & ratio dispa-
ritatis est , quia in duobus prioribus
malitia ministri præsupponitur ad Sa-
cramenti administrationem ; in ter-
tio autem ex administratione sequi-
tur malitia , quia ipsa administratio
est occasio peccati . Unde ex illis ad
hoc non tenet consequentia . Immo ,
notate debet in secundo , quod etsi
præsupponitur malitia , requiritur
necessitas recipientis , & paratio mi-
nistrantis ; alias inductio erit illici-
ta . Ex quo intelliges , quam delica-
tum , periculosem , & formidabilem
est , ad peccatum inducere , & quod
necessitas ad hoc non sufficit , nisi
prius voluntas iniqua præparatione
sacrilegij virus ebiberit . Minime
igitur in præsenti consu-
lendum .

§. : V III.

ALIORUM DOCTORUM
sententia adducitur, & expli-
catur.

63 **A**lia iutiore via cele-
berrimi DD. levamen
in nostro conflictu parant; dicendo,
quod debet pœnitens reticere in con-
fessione peccatum illud, quod Sa-
cerdoti esset occasio ruinæ, si mani-
festaretur, cum proposito illud con-
fundi postea. Sic Caiet. in Summ.
verb. Confessio, cond. 3. & 10. Sil-
vest. verb. Confessio, 1. quæst. 18.
Soto in 4. dist. 18. quæst. 2. art. 5.
fol. mihi 834. Navar. Manual. cap.
9. num. 12. Busemb. apud Lacroix,
tom. 1. lib. 2. art. 2. resp. 5. cas. 3.
citans pro eadem sententia Laym.
Hi omnes tenent, quod scandali vi-
tandi causa, spiritualia bona, quæ
sunt de necessitate salutis, præter-
mitti non debent; & tamen ex hoc
non inferunt, Sacerdotis periculum
spernendum esse, ut confessionis

præ-

præceptum impleatur ; sed prædicta
 tam viam nobis unicè demonstrant.
 Unum ex illis adducere propter bre-
 vitatem sufficiat. Ait enim Soto : *In*
casu dicti periculi , quando nulla expec-
tatur commoditas alij Sacerdoti confi-
teri , nulla vult raijo , ut ob nequitiam
Sacerdotis subditus suo fraudetur com-
modo , atque adeo potest illa peccata con-
fiteri , qua sine periculo potest ; quando-
quidem per ipsum pœnitentem non stat ,
quominus omnia confiteretur. Hoc esse
 glossare Sanctum Thomam , dicit
 iste Magister , & certe hujusmodi
 glossam libentissimè admittere de-
 bemus , non solum quia tantorum
 Doctorum , sed maxime , quia ces-
 sante per tale medium periculo , Sa-
 cerdotis salus non periclitatur , ac
 per consequens nec præceptum cha-
 ritatis infringitur. Ex alia parte præ-
 ceptum positivum de integritate con-
 fessionis non obligat , nam necessi-
 tas urgens , quam supponimus , se-
 cum affert dispensationem , ut docet
 Divus Thomas , & jus ad famam
 conservandam præponderat , sicut

frequentissime traditur ab Authoribus. Recte ergo dicitur, quod debet pœnitens hujusmodi peccatum occultare, & sacramenta ad salutem necessaria recipere.

64 Sed quamvis doctrina hæc speculativè concepta verissima sit, restat tamen, quod in praxi verificetur, ex occultatione peccati cessare periculum, ex quo totum pendet negotium. Et quia universale plura complectitur, ad confusionem vitandam singula percurrere oportet. Dividamus ergo peccata sic; alia contra sextum præceptum, alia contra cœtera præcepta: item alia, in quibus confessarius fuit particeps, & alia, in quibus non participavit. Quibus divisionibus factis, sequentes regulas statuo.

65 Prima. Ex omissione peccatorum, quæ contra sextum præceptum, seu turpia non sunt, in quibus confessarius particeps non fuit, prudenter judicari potest, cessare periculum, quod unicè ex eorum manifestatione timetur, si aliunde

con-

confessario nota non sunt. Pater hæc regula, nam alias nullus posset accedere securè.

66 Secunda regula. In illis vero non turpibus, in quibus Sacerdos participavit, sola omissio eorum non suadet prudenter periculi cessationem, sed debet ex circumstantijs conjectari. Casus pro claritate produculo, v. g. Pœnitens, cum quo Sacerdos avarus usuris diutius operam dedit, vitium detestatus, ab illis absinet; quod quidem ægrè fert Sacerdotis cupido, quæ in causa fuit, ut alios solicitaret; hujusmodi pœnitens debet credere, quod periculum extat, quamvis omittat peccata. Per oppositum. Pœnitens, v. g. quo Sacerdos aliquando exorta occasione ad injustam vindictam cooperatus est, tali occasione jam penè oblita, animisque magna ex parte sedatis, prudentè judicare potest, quod omissis vindictæ peccatis, quorum recordatione Sacerdos excitaretur, nullum erit periculum. Ex his alios casus collige.

Terc

67 Tertia regula. Omissio turpium peccatorum , in quibus confessarius complex non fuit , nec illorum aliunde conscius est , periculi timorem prudenter amovet. Regula patet ; nam alias nemo cum securitate illi confiteretur.

68 Quarta regula. Omittens turpia cum Sacerdote commissa , si absit periculum pœnitentis cognoscendi à confessario complice , idem quod in præcedenti casu dicendum est ; & similiter in primo casu regulæ 2. num. præcedentis , si pœnitens ita occultetur obvolutus , ut à Sacerdote non agnoscatur ; hoc monet , quoad fieri possit , Caietanus ubi supra , cond. 3. quod quidem in fœminis non erit difficile si vocem mutent ; in viris autem majorem habet difficultatem , nisi loci obscuritas multum faveat.

69 Regula quinta. Verumtanien si pœnitens cognosci timet , sub distinctione dico : si hujusmodi peccata turpia , semel , aut iterum commissa sunt , posteaque notabili transacto tempore , ita ut , attentis circumstan-
tijs

tijs judicetur non esse iteranda , fundatè credi potest , abesse periculum.

70 Regula sexta. Si autem longo tempore frequentè repetita , seu paulò ante confessionem , maxime peccata completa , vel etiam incompleta notabilitè excitantia perpetrata sunt , plenoque animo à Sacerdote admissa , prudentè judicari debet , vel ad minus vehementè timeri , adesse periculum. Aliæ plures circumstantiæ in praxi ocurrere possunt , quibus discretè ponderatis , sapiens occurrentes casus resolvet.

71 Circa prædictas regulas advertendum est , quod eas tanquam infallibiles non adhibeo , sed ad præbendum indigentibus aliqualem lucem (etenim parvulus parvulis loquor ; à doctis verò doceri cupio) præsertim in casibus ad Sanctionem istam pertinentibus. Et licet nullus ex AA. citatis hujusmodi regulas afferat , tamen conformiter ad ipsorum sententiam adhibentur ; nam occultationem peccati assumunt tanquam medium ordinatum ad cessa-

tio-

tionem periculi , unde si aliquo casu
contingat , sicut revera contingere
potest , quod periculum non cesseret,
tunc supervacanea erit occultatio , &
contra eorum mentem. Etiam ad-
vertendum est , quod in casibus , in
quibus dubitatur de prædicto peri-
culo , inter reliquas circumstantias ,
quæ ad resolutionem dubij compu-
tantur , parvi ponderis non sunt ad
dubium benignè interpretandum fa-
ma , & spiritualis salus pœnitentis ,
quamvis per se solæ non sufficiant.
Denique advertere oportet , quod
dummodo confessio differri possit ,
ad hoc pœnitens tenetur , quia tunc
debet parere præcepto de integrita-
te confessionis ; sic expressè tenent
præcitatæ Doctores , cum quibus in
hac parte stat Uvigandt , ut constat
num. 43.

72 Si autem confessio differri
nequit , & ex occultatione peccati
prudenter judicatur , cessare pericu-
lum , debet pœnitens , omisso tali
peccato , reliqua Sacerdoti compliciti
confiteri . Hæc est sententia Docto-
rum ,

rum , quos supra citavi , quibus di-
rectè opponitur Uvigandt , sicut pa-
ret ex propositione casus , quæ est :
*Persona quadam cognoscit , confessarium
suum graviter scandalizandum ex quo-
dam peccato , si illud ei confiscatur , re-
netur ne illud reticere ?* Et respondet :
*Probabilior mihi videatur resolutio nega-
tiva.* Authorem istum veluti Magis-
trum in moralibus veneror , nam
ipsum præ alijs semper ad manum
habeo ; fateor tamen ingenuè quod
hæc opinio , quam probabiliorem
docet , mihi omnino repugnat pro-
pter duo . Primum , quia magnum
authoritatis pondus contra se habet .
Secundum , quia frequentissimum
apud Doctores est , quod imminens
infamiae periculum causa sufficiens
est ad confessionem dimidiandam ;
ergo ex hac parte rectè in hoc casu
tale peccatum occultatur , ut famæ
pœnitentis , suæque , & Sacerdotis
spirituali saluti provideatur . Cur er-
go opinio tam communiter accep-
tata , & ab Ecclesia minime censu-
rata contemnitur ? Ex alia parte pe-
ri-

riculum ministri spernit , ne pœnitens Sacramento privetur ; quodquidem contra S. Thom. dicitur , & tanquam sequela ex S. Thom. doctrina proponitur , cùm nullus ex præcitatris , inter quos , qui magis doctrinam S. Thom. calluerunt , talem sequelam invenerit ; nec in rei veritate ex allegatis testimonijs comprobatur , nec deducitur , ut manifestis dispartatibus adductis vidimus , hujusmodi illatio .

73 Nec opinio quæ afferit licere juramentum petere ab eo , de quo scitur , quod falsojuratus est , quæ magnam apparentiam habet , aliquid urget ; nam nullus dicit , licere petere tale juramentum pecuniam , aut quodlibet aliud alliciens offerendo ; quia tunc peccatum ex acceptantis fragilitate proveniret ; non autem ex sola illius malitia , sicut in primo casu , in quo jurat falso quia vult , cum possit liberè veritatem jurare ; ex quo infertur , quod sicut peccat , qui pecunijs fragilitatem acceptantis provocat , pariter qui suo peccato

Sa-

Sacerdotis fragilitatem excitat. Relinquitur ergo quod doctrina S. Th. in sentent. tenenda est, & in casu necessitatis debemus uti sententia Doctorum sup. cit. sicut dictum est; in casu verò in quo periculum Sacerdotis non cesset, pœnitens abstinere debet à confessione, nisi sit in extrema necessitate spirituali, in quo casu tenetur propriam spiritualem salutem alienæ præponere ex præcepto naturalis, & supernaturalis charitatis; & hoc est quod docet S. Thom. loc. num. 40. & 42. alleg. quia in tali casu si pœnitens prætermitteret confessionem, quæ est ei de necessitate salutis, mortaliter peccaret; manifestum est autem Sancto Thomæ, quod nemo debet mortaliter peccare, ut peccatum alterius impedit. Per hæc patet responsio ad objecta.

(§) (✠) (§)

§.IX.

RESOLUTIO QUINTA.

Potest confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus olim commissis, jamque ritè absolutis.

74 **D**ubitari ab aliquo reperi, an possit confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus olim commissis, ritèque absolutis, quæ inter alia in confessione pro libito facta confitetur? (sed præterquam quod difficultas hæc in praxi facillimè solvit, talia peccata, utpotè materia voluntaria, reticendo) quia: *absolvere*: est ligatum solvere (propterea enim dicitur pœnitentia Sacramentum mortuorum) & peccata remissa semel amplius non ligant, Deus utique quantum distat ortus ab occidente ea longè facit à nobis ; videtur dicendum, quod sic, cum ex Sanctione non constet, illorum absolutionem prohiberi, quæ non indigent solutione;

esset ergo nimius rigor usque ad hoc

pœ-

pœnam extendere. Verum si ex tali confessione relabendi periculum timetur, nequaquam licebit; non ex vi Sanctionis, sed ratione periculi.

s. X.

R E S O L U T I O S E X T A.
Si sedente confessario ad confessiones audiendas, pœnitens complexus inter alios accedat, ipsius confessio non excipiatur.

75 **Q**uæres item. Si sedente confessario ad confessiones audiendas, accedat ad ipsum inter alios pœnitens cum peccatis, in quibus ipse est complexus, quid faciendum? Dico, quod si pœnitentem in ipso accessu cognoscat, fingens negotium surgat. Si hoc absque nota nequit, caveat ne confessionem audiat, & aliquantulum post indicet absolutionem. Si autem in progressu confessionis noscat, ultra non progrediatur, nam in Sanctione prohibetur absolutio, &

G

con-

confessionis audientia. Rogabis amplius; si neque in accessu, neque in progressu complicem agnoscat, vallet ne absolutio ei ignorantē data? Resp. quod si pœnitens bona fide accedat, & alia peccata mortalia, aut venialia, præter inhonesta cum confessario commissa, pro materia apponat, erit valida absolutio, & inhonesta peccata manent indirectè remissa. Sic de reservatis Uvigandt, tract. 14. ex. 2. num. 29. & Vidal in Apend. tract. 18. ex. 2. §. 6. num. 43. Ratio est, quia bona fides excusat. Si autem dolosè accedat, nulla est absolutio, nam *frans*, & *dolus nemini patrocinatur*; unde sacrilegium committit. Potest etiam contingere, quod pœnitens cum oblivione inculpabili alicujus peccati turpis cum confessario commissi, ad ipsum pro confessione accedat, qui similem oblivionem passus illum absolvat, tunc quoquè erit valida absolutio. Nota, quod in quocumque casu, præter mortis articulum, in quo licet complicem absolvere, debent pro materia Sacramen-

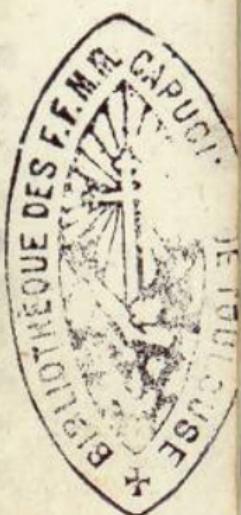
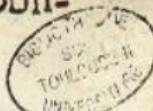
menti apponi alia mortalia , seu venialia à quibus possit Sacerdos directe absolvere ; & peccata turpia , si-
ve confessa , sive omissa , juxta dicta , in tali confessione , debet pœ-
nitens alij Sacerdoti postea confiteri ,
quia solum indirecte fuerunt remis-
sa. Ita de reservatis in genere tenet
verior , & salubrior Theologorum
opinio , & à fortiori tenendum est
hic propter faciliorem recursum ad
absolventem directe.

§. XI.

R E S O L U T I O S E P T I M A:
*Non potest confessarius complicem absolu-
vere à peccatis turpibus , quæ in alia
confessione tacuit , aut non satis expres-
sæ , vel culpabilem oblivionem circa
ipsæ habuit.*

76 **N**on potest confessarius
complicem absolvere à
peccatis turpibus , quæ in confessio-
ne alteri facta consultò tacuit , vel
non satis expressit , vel culpabilem
obli-

G 2

oblivionem circa ipsa habuit. Cerrissima est resolutio , eamque de reservatis tenent Uvigandt , tract. 14. ex. 2. num. 31. Palao , tom. 4. tract. 23. punt. 15. §. 6. num. 3. Corella , tom. 1. Confer. tract. 7. conf. 11. n. 645. alijque plures : & meritò , quia non sunt debitè manifestata , nec remissa.

§. XII.

R E S O L U T I O O C T A V A .
*Nec potest, quando talia peccata alij Sacerdoti jam confessa sunt ; confessio tamen fuit nulla ex defectu doloris,
 aut alterius requisiti.*

77 **N**ec etiam potest , quando talia peccata alij Sacerdoti confessa sunt , egent tamen absolutione , quia præcedens confessio ex defectu doloris , aut alterius requisiti , nulla fuit.

(s)

§ XIII.

§. XIII:

R E S O L U T I O N O N A :

Nec etiam potest, quando talis confessio fuit valida, & fructuosa; indigent tamen illa turpia peccata denuò confiteri, quia ex oblivione inculpabili fuerunt omissa.

78 **N**ec etiam, quando talis confessio fuit valida, & fructuosa; tenetur tamen illa turpia denuò confiteri, quia ex oblivione inculpabili fuerunt omissa.

79 Duæ istæ resolutiones magis nam ingerunt difficultatem, nam est concors Authorum sententia, quod peccata reservata amittunt reservationem per confessionem invalidam factam superiori, cui reservantur, vel jurisdictionem in reservata habenti; & etiam quando pœnitens animo reservata confitendi, superiori, vel jurisdictionem habenti præsentatur, ex illisque, aliquibus confessis, aliorum invincibiliter fuit oblitus; tunc enim reservata confessa, directè, obli-

ta verò indirectè sunt remissa , manent tamen sine reservatione , & à quolibet confessario possunt directè absolvī . Doctrina ista de reservatione generali verissima est , verumtamen reservationi speciali , de qua in præsenti , illam applicare non invenio ; nam ratio ipsa , qua Authores assertum probant , magnum discrimen inter reservationem , & reservationem infert . Hæc apud omnes unica est ratio . Finis reservationis est , ut peccata reservata manifestentur superiori , qui ea judicet , pro eis pœnitentiam salutarem imponat , & ut graviora crimina , non à quibusvis , sed à summis dumtaxat Sacerdotibus absolvantur ; totum hoc in utraque confessione resolutionis fit , vel saltem ex intentione legem istam implendi subditus ad superiorem accessit , superiorque ipsum quantum potuit absolvit . Impleta igitur reservationis lege per quamlibet earum confessionem , manent absque reservatione peccata . Sic Authores de reservatis in communi .

Ali-

80 Aliter vero res in præsenti se
habet, nam principale intentum non
est, quod pœnitens alicui superiori
turpia peccata manifestet, sed unicè
quod illa Sacerdoti compliciti non
confiteatur, sublata ei propterea qua-
cumque jurisdictione. Alteram acci-
pe disparitatem. Reservatio ibi non
tam procedit adversus confessarios,
quibus denegatur jurisdictionio, quam
adversus pœnitentes gravioribus fœ-
datos criminibus, ut difficultate ab-
solutionis consequendæ perterriti,
illis abstineant. Hic autem privatio
jurisdictionis non tam adversus pœ-
nitentes, quantum adversus confessarios
vibratur, sicut denotant illa sa-
nè terribilia verba: *Sacrilegi quidem
dæmonis, potius quam Dei ministri.*

81 Ex his disparitatibus jure col-
ligo, quod Doctores rectè ab illa
reservatione pœnitentes exonerant,
postquam laboris, & difficultatis ca-
licem biberunt; in ista verò prohi-
bitione et si pœnitens aliquali mise-
ratione dignus fortassis esset, con-
fessarius tamen justam delicti sui

pœnam debet luere ; ut omnis occasio periculi vitetur , maximè dum præter ipsum inhabilitate affectum , ex innumerabili Ministrorum copia quilibet est idoneus. Unde sicut patitur jurisdictionis privationem ad absolvendum ab his peccatis quando alij Sacerdoti nullatenus confessi sunt , ita in eadem privatione manere dicendum est , dum peccata , quorum particeps ipse fuit , vel remissa non sunt , vel ut solum indirectè absoluta clavium jurisdictioni debent directè subjectari. Ratio est manifesta ; nam si licet , aut validè posset ab eis absolvere , profectò non esset ei sublata quacumque authoritas , & jurisdiction ad qualemcumque personam ab hujusmodi culpa absolvendam ; quod est contra thenorem Brevis. Et hæc de secundo quæsito.

QUÆS-

QUÆSTIO TERTIA.

A N A L I Q U I S P R Ä E T E R
Summum Pontificem possit ab excommunicatione reservata confessarium secus facientem absolvere?

§. VNICUS:

C O N C L U S I O E S T;
potest Episcopus proprius vi facultatis à Tridentino concessæ , cap. Liceat Episcopis , &c. de Reformat. 6. sess. 24. suos subditos à tali excommunicatione absolvere.

82 **P**robatur ; quia privilegium hoc non derogatur expressè in Sanctione ista ; quod quidem necessarium erat , ut Episcopi dicta facultate essent privati , sicut de reservatis in Bulla in Coena Domini (hæresi excepta) & de alijs Papæ , tam antè , quam post Tridentinum reservatis , quotiescumque occulta sint , tenet verior , &

& communior Doctorum opinio:

83. Præterea potest jure ordinario ab hac excommunicatione, quamvis publica, proprius Episcopus absolvere subditos suos, quando excommunicatus nequit ad Papam recurrere propter aliquod ex sequentibus impedimentis, ut habetur in cap. De cætero, de Sentent. excomun. Impedimenta sunt. 1. Periculum mortis in itinere, cap. Si quis suadente 17. quæst. 4. cap. Non dubium cognoscitur, cap. De cætero, cap. Quod de his, cap. Quamvis, de Sent. excom. 2. Infirmitas longa, etiam si periculosa non sit, ex dicto capite quod de his, & cap. Quamvis. 3. Paupertas, qua mendicare in via cogeretur, qui mendicare erubescit; qui vero mendicus est, ex hoc capite non excusatur. Constat ex dictis juribus. 4. Ætas senilis, ex cap. Cognoscitur, & cap. Quamvis cit. 5. Jure animarum, vel temporalis dominij, quando creditis ovi- bus, aut vassallis detrimentum ex absentia sequi timetur. Ex cap. Mu-
lie-

lieres , cap. De cætero , & cap. Ne
 pro dilatione , de Pœnit. & remiss.
 6. Debilitas in personis delicatis , qui-
 bus labores itineris sunt intolerabi-
 les : ex dict. cap. Mulieres , & cap.
 Quamvis. Sive debilitas in membris ,
 ut cæcus , & claudus , ex cap. Cog-
 noscitur , & cap. Quamvis , de Sent.
 excomm. Ultimò , quodlibet aliud
 impedimentum , quod viri pruden-
 tis arbitrio legitimum judicetur. No-
 ta 1. quod jura , ex quibus hæc im-
 pedimenta deducuntur , solum lo-
 quuntur de absolutione ab excom-
 municatione propter percussionem
 clerici , attamen generaliter admit-
 tuntur ab Authoribus , quia eadem
 ratio militat de omnibus Papæ reser-
 vatis. 2. Quod Sacerdos propter ali-
 quod ex prædictis impeditus ad Pa-
 pam ire , potest mittere procurato-
 rem , epistolam scribere , aut adire
 legatum Papæ privilegium ad absol-
 vendum habentem ; verùm ad nul-
 lum ex his tenetur in sententia Hen-
 riquez , lib. 9. de Pœnit. cap. 9. n. 1.
 & lib. 7. de Matrimon. cap. 3. n. 1,

Avi-

Avila de Censuris ; 2. pare. disput. 17
 dub. 6. vers. 4. Cornejo in 3. part. S.
 Thom. tom. 2. tract. 5. de Excom-
 mun. disput. 2. dub. 2. juxta quos,
 potest immediate ad Episcopum re-
 currere , à quo debet imponi obli-
 gatio , ut cessante impedimento , Pa-
 pæ præsentetur , quando parti debe-
 tur satisfactio ; sed si non debetur ,
 aut scienter constet de satisfactione
 jam facta , cessat præsentationis obli-
 gatio , ut tenet Navarro , cap. 26.
 num. 27. Si antequam ab Episcopo
 absolvatur Sacerdos , urget necessi-
 tas celebrandi ob imminentem infa-
 miam , cum peccato , cui excommu-
 nicatio annexa est , alia confiteatur ;
 aut , confessario deficiente contri-
 tionem ante celebrationem eliciat ;
 cæterum quantum possibile sit , ad
 absolutionem properet . Hoc reme-
 dium ad minus habet confessarius
 hujus legis transgressor , nam si ex-
 clusio privilegij Bullæ Cruciatæ so-
 lùm intelligatur quantum ad absolu-
 vendum complicem à peccato tur-
 pi , quod quidem videtur esse id , quod

in

in recto prohibetur Sanctione hac; quilibet confessarius, vi dicti privilegij electus, absolvere poterit, prout de alijs ab Authoribus traditur; sed de hoc judicium proferre non audeo. Ad complicem absolvendum nullum indultum, aut privilegium suffragatur, quia ut dicitur: *Omnia, pro hac vice dumtaxat, habita pro expressis derogantur.* Quod valde observa. Hæc de tertio.

APPENDIX.

D U B I A Q UÆD A M
ad complementum hujus materia necessaria resolvuntur. Dubia circa peccata,
in quibus consortium, deficit.

§. I.

D U B I U M P R I M U M
proponitur, & resolvitur affirmativa.

34 **D**iscussis jam promissis;
alia pro intelligentia
dictorum restant examinanda. Ceteris;

tissimum est, quod oscula, tactus,
& amplexus secundum se, sive ab
intrinseco non sunt peccatum mor-
tale; sic S. Thom. 2. 2. quæst. 154.
art. 4. dicens: *Osculum, amplexus, vel*
tactus, secundum suam rationem non no-
minant peccatum mortale. Possunt enim
hæc absque libidine fieri vel propter con-
suetudinem patriæ, vel propter aliquam
necessitatem, aut rationabilem causam.
Quod quidem verum est apud om-
nes; si tamen delectatio sensualis ad-
misceatur, illicita sunt, ut infra ait
S. D. Cum oscula, & amplexus hujus-
modi propter delectationem sint, conse-
quens est quod sint peccata mortalia. Po-
test aliquando contingere, quod Sa-
cerdos, rationabili causa intervenien-
te, habeat hujusmodi: & quamvis
secundum se licita sint, tamen prop-
ter delectationem ab altero ex duo-
bus intentam, ex parte illius vitien-
tur, & ex parte alterius sint honesta.
Quo in casu oritur difficultas,
an talis Sacerdos valeat illam perso-
nam absolvete? Ratio dubitandi est,
quia juxta conclusionem nequit con-
fes-

111

fessarius absolvere complicem in
quolibet turpi peccato contra sex-
tum præceptum : hujusmodi est pec-
catum de quo loquimur : ergo ne-
quit talem personam absolvere ; aut
si potest , falsa est conclusio.

85 Dicitur , quod potest Sacer-
dos illam absolvere ; & ratio est , quia
si libidinosa delectatio affecit Sacer-
dotem , in pœnitente non est pecca-
tum turpe , à quo absolvatur ; si au-
tem affecit pœnitentem , tunc Sacer-
dos manet inculpabilis , unde non
est mulctandus privatione jurisdic-
tionis , quæ cum sit pœna in foro
conscientiæ ligans , ut incurritur ,
culpa debet præsupponi , ac per con-
sequens à confessario innocentem me-
ritò est releganda . Nec valet dicere ,
quod in alijs reservatis experitur
oppositum , siquidem inculpatus Sa-
cerdos nequit ab illis absolvere . Non
inquam valet , quia ad alia reserva-
ta confessarius omnino jurisdictione
caret , sive complex in illis sit , sive
non ; ad turpia verò juxta præsen-
tem Sanctionem , absolute jurisdic-
tio-

tionē non est privatus , sed solum quando qualitate complicis in turpitudine maculatus est ; hoc enim significat ly complex juxta Ximenez Lexic. Eccles. *Compañero en el mismo crimen* : cum ergo in præsenti confessarius consors delicti non sit , relinquitur , quod nullatenus subditur pœnæ hujus Sanctionis , in qua Sacerdotis immunda turpitudo principalius objurgatur. Et per hoc patet ad rationem dubitandi , conclusio enim procedit quando intervenit consortium in peccato.

s. II.

D U B I U M S E C U N D U M

resolvitur.

86 **I** Dem dicendum est de verbis æquivocis sana intentione prolatis , quæ propter malitiam audientis , ipsi vergunt ad libidinem ; vel quando per oppositum , prolatione ipsorum libidinosa intentione maculatur , in animo vero audientis fin-

ce-

cerè recipiuntur. Et utriusque resolutionis est alia ratic mihi non conremenda, scilicet; quod turpitudo hujusmodi habetur, ut mere interna, nam externum osculum, aut verbum, de quo loquimur, oculis inspicientium, vel audientium auribus honestum est; & inhonestas illius, soli peccanti nota, ex interna libidine intentionis tantumdem provenit, quod ad præsens multum interest propter complicitatem requisitam, quæ quidem turpitudinem externam complici aliqualiter manifestam exposcit. Et cum peccata interna hucusque reservata non sint, quamvis reservari possint; dicendum est, quod tale peccatum non est in Sanctione ista comprehensum, ubi externa turpitudo est necessario requisita.

D U B I U M T E R T I U M
*sub replica specie proponitur,
 & solvitur.*

87 **D**ices. Ergo si confessarius osculis, amplexibus, aut verbis libidinosis ad coitum fœminam provocare conaretur, ipsa nullatenus consentiente, sed proximis resistente; velè contra, fœmina confessarium excitaret, hujusmodi peccati absolutio prohibita in Sanctione non est. Patet conseq. quia deficit consortium in peccato turpi, significatum per ly complex, quod est in Sanctione prohibitum, sicut immediatè dictum est. Resp. sub distinctione: si fœmina Sacerdotem; is potest illam absolvere; alias non posset D. Thomas, si Sanctio extaret, absolvere mulierculam, quæ Angelicam ipsius puritatem labefactare præsumpsit; de exemplo ne mireris, quia fortassis nec gravior illa pugna, nec mi-

minor ista victoria; & aliundè quid timeret in confessionale ut Deus nuncupativè, qui sic restitit extra illum ut homo? Si vero Sacerdos fœminam; peccatum turpe non est, à quo absolvatur; deficit ergo casus Sanctionis, ac per consequens ejus prohibitio. Verumtamen si attēntis circumstantijs timeatur periculum, ex præcepto charitatis ei confiteri non licebit, sicut dictum est à num. 36. Dum copia adesset alterius Sacerdotis imprudentè nimis, etiam remoto periculo, provocatori confiteretur. Urgente necessitate, stetur dictis à num. 36. cit.

§. IV.

*DUBIA CIRCA PECCATA
levia ex defectu plena advertentia,
deliberationis, aut consensus.*

RATIO DUBITANDI
proponitur.

1688 **C**ertum etiam est, quod libido parvitatem nescit,

bit, potest tamen ex defectu plenæ advertentiarum, deliberationis, aut consensus esse peccatum veniale, quod ex se erat mortale. Hinc in praxi dubitari potest, an quod inter confessarium, & pœnitentem fuit habitum, mortale sit, aut veniale? Exindeque dubitare, an liceat absolvere, vel non? Est ratio dubitandi, quod secundum frequentiorem Theologorum opinionem peccata dubia reservationi non subsunt: ergo nec peccata turpia dubia, de quibus loquimur in praesenti, proindeque possunt à complice absolvi. Hæc pro parte hac potentior est ratio.

§. V.

*CALLIDACARNIS SOPHISMATA
dereguntur, ac damnantur.*

89 **S**ed cum de praxi loquamur, de praxi ipsa defumenda est ratio, quod maximè in materia luxuriarum congruit; nam qui Speculativè scit, tactum venereum esse

esse lethale peccatum; si mulierem
v. g. tangit; dubitat, an inquinave-
rit se ab ea? ex una parte delecta-
tionem nullatenus intendisse vide-
tur, quin potius honesta de causa,
propter charitatem, & Dei hono-
rem id egisse; ex alia sentit, se
igne libidinis ustum; oblatrat con-
scientia, & inter ista ratio non pla-
nè discernit; propter primum, pe-
riculum non fugit, magisque in illo
se immergit; propter secundum; dum
carnalis amor sub charitatis larva
reputatur justitia, & ex hoc vene-
natus morsus despicitur, atque ite-
ratur. Hic dubitandi modus per an-
tiquus est, sed ab Angelico Doctore
dexterimè resolutus in Opusc. 64.
cap. 12. dicente: *Predicti quandoque*
se deduci permittunt, ut se invicem fa-
miliariter tangant sub specie charitatis,
reserantes sibi invicem immensum cordis
amorem, quem imprudenter charitatem
appellant. Sed in hac reseratione amoris
est summum periculum, quia ex hoc fa-
bricantur sagitta, qua mentes eorum
vulnerant mortaliter. Ecce in praxi

dubia de quibus nunc agitur; quæ quidem dubia sunt passionate exequenti, sed indubia rectè examinanti; nec mirum, nam: *luxuria* *cacitatem mentis causat*, ait idem S. Doct. 2. 2. quæst. 153. art. 5. ad 4. unde cæca ipsius mens discernere non potest. Et quod pejus, quod tanto laborans morbo, medicum desiderat imperitum. *Quarunt ergo Confessores idiotas, & simplices* (ait S. Thom. Opusc. cit.) qui nec morbum intelligunt, nec causas ejus agnoscunt, nec ideo sciunt congruam adhibere medicinam. Tanto Magistro duce, sequentibus resolutionibus difficultas absolvitur.

RESOLUTIO PRIMA.

90 **P**rima. Quando tactus, amplexus, oscula, verba turpia, vel amatoria de quibus dubitatur, an mortalia sint, aut venialia frequenter committuntur, & inter illa, aliqua mortalia, ut talia cognita interveniunt, omnia tanquam gravia

via eensisenda sunt , & Sacerdos ne-
quit complicem ab illis absolvere.

RESOLUTIO SECUNDA.

¶ **S**ecunda. Quamvis nullum eorum indubie mortale appareat , tamen si frequentè sint commissa , potius judicanda sunt mortalia , & eorum absolutio complici prohibita. Ratio utriusque est eadem ; nam hæc frequentia solum ex duplici causa potest provenire. Considero enim , & est prima , quod perniciosus prætextus spiritualis communicationis , de quo loquitur S. Th. Opusc. cit. rationem obnubilat , ut iniqüitas falso iustitia reputetur , & obscœnus amor pro honesta dilectione habeatur ; cum revera sagitta sint , que mentes eorum vulnerant mortaliter , ut ait S. Thomas , cui potius credere debemus , quam talia patrantiibus. Secunda causa potest esse relaxatio nimia , propter quam aliqui , bibentes quasi aquam iniqüitatem , cum graviora devorent , minus gra-

via licenter perpetrant, & contemnunt sacrilegè. Inter ista respectu Sacerdotum medium non invenio. Unde si hujusmodi frequentia (quod absit) detur , unum ex duobus dictis in causa erit , & quodcumque sit, prohibet absolutionem.

RESOLUTIO TERTIA.

92 **T**ertia. Etsi hujusmodi raro , aut valde raro contingent , si tamen circa personam dilectam occupatio mentis quasi continua , & imaginationes turpes de ipsa vana complacentia cordis in memoria , & aspectu mentali ipsius habentur , non licet , nec valet absolutio eorum à complice data. Ratio, quia libido præconcepcta hos pariter effectus , & quæcumque causæ , vel rationes ad excusandas excusationes in peccatis adhibentur , nihil aliud sunt, ut verè ait S. Thom. nisi onus , cui ratio jam succumbit.

RESOLUTIO QUARTA.

93

Quarta. Si autem nulla mentis occupatio, aut imagitatio turpis præceserit, & ex levi festino tactu manus, aspectu, aut æquivoco verbo ardor libidinosus exarserit, & de hismodi inconsideratè, aut quasi inconsideratè commissis dubitatur, an immutatio carnis exorta admissa sit, vel despecta; dico, quod si citò extinguitur, & in futurum nihil maneat, notabili transacto tempore, & aliquali necessitate accedente, v. g. privatione nimis diuturna confessio-
nis, quia alias Sacerdos non est, neque expectatur, potest excipi confessio.
Ratio, quia tunc fundatè dubitatur an veniale, vel mortale sit, & cum alias nullum extet in tali confessione periculum, sicut ex dictis prudentè conjectatur, dubium est benignè in-
terpretandum, & ad hunc effectum tanquam veniale credendum, ac per consequens non comprehensum in
ista

ista Sanctione. Suppono quod hoc se-
mel tantum accidat , nam iterata oc-
cassione , libido non transivit omni-
nō , & propterea dicendum est , ab-
solutionem non valere.

94 Scit sapiens quod calamus ne-
quit praxim absolvere , siquidem va-
riæ circunstantiæ varijs in casibus
occurrunt , quæ specialem discussio-
nem exigunt ; studeatur ergo , illas ,
non idiotis , sed doctis , & morige-
ratis viris proponere in hujusmodi
dubiis , quando aliqualis necessitas
confessionis urget. Dicta ex D. Th.
collecta sunt , qui certè novit dis-
cernere inter lepram , & non lepram ,
& ideo magni ponderis sunt. Præte-
rea multum considerandum est , mo-
tivum adæquatum hujus Sanctionis
esse omnem viam claudere , ne ex
hoc capite animæ pereant , aut Eccle-
siæ Sacramentum aliquam patiatur
injuriam ; quibus principaliter debe-
mus occurrere , omnibus alijs post-
positis , proptereaque opinio in ra-
tione dubitandi allata in tota sua la-
titudine non est admittenda , nec in
toto

toto etiam rigore opposita , quam tenent graves , & classici Doctores asserentes , quod in dubio reservationis peccata censeri debent reservata , sed utraque temperari debet , prout in præcedentibus resolutionibus est factum , nam si omne dubium comprehendenderetur , esset nimius rigor ; si verò omne eximeretur , esset relaxatio ; sit ergo modus in rebus.

*R E S O L U T I O Q U I N T A ,
& ultima.*

95 **N**ota benè omnia requisita resolutionis quartæ , & quod omnia debent simul concurrere ut liceat absolutio ; quolibet autem illorum deficiente omnino teneo absolutionem non licere . Immo si meum qualecumque judicium circa hoc scire desideras , apertè dico : quod in materia luxuriæ non datur parvitas ; sicque quodcumque externè libidinosum sive tactus , verbum , aspectus , nutus , signum , aut alia

ex

ex genere suo mortalia sunt; unde omne dubium circa illa est de consensu, aut de dissensu, stante tamen certitudine de externa gravitate. Hujusmodi verò dubium comprehenditur sub ista prohibitione: Tum quia Ecclesia de internis non iudicat, sed de gravitate externè commissa: Tum, quia illud, de quo Sacerdos sibi iudicat, fortassis in complice mortale fuit; vel saltem fuit externum graviter provocativum. Quod autem ab alijs reservationibus peccata dubia satis probabilitè excludantur ab Authoribus, parum urget, ut constat ex datis disparitatibus, præsertim quia ista non est simplicitè reservatio, sed tantùm secundum quid, ac deinde ad fines magni momenti ordinata; quapropter etiam si admittatur ab aliquo parvitas in materia luxuriæ (quam ego minimè agnosco) tenendum est, quod etiam peccata venialia turpia manent in Sanctione ista comprehensa: quia Sanctissimus Dominus N. absolute prohibet absolvere compli-

plicem à peccato turpi , & inhonesto , & nullatenus dubitatur , quod Apostolica Sedes reservare venialia potest. Fateor quod si stricta esset reservatio , necesse erat , quod expressè venialia comprehendenderentur ; sed in benigna ista reservatione absque ullo inconvenienti inclusa intelliguntur ; tum quia ratione materiæ minus probabiliter venialia sunt , longissimè autem probabilius sunt mortalia. Tum quia talium peccatorum prohibitio conducit ad consecutionem finium , quos S.D.N. Benedictus XIV. magnopere cupit ; nam ex opposito aperitur via , ut parvitas materiæ in libidine prolibito admittatur , & repetitis dishonestis , quæ patrum tutè , & forsè temerariè propter passionis vehementiam hic , & nunc parva judicentur , ministrorum puritas corrumptatur , sanctitas Ecclesiæ , & Sacramentorum vulneretur , & sanctissima Universalis Pastoris intentio perniciösè illudatur ; quæ omnia maximè cavenda sunt.

Hoc

96 Hoc ergo omnino certum
 existimo, utque tale teneo, & ab
 omnibus per viscera Jesu Christi re-
 neri obseero; serio namque consi-
 derare debemus, quod Praesides, &
 Judices animarum à Deo constituti
 sumus, Pastoresque illarum ovium,
 quæ pretio magno, sanguine, vide-
 licet, non taurorum, aut vitulo-
 rum, sed Divini Agni immaculati
 Jesu Christi emptæ sunt, & quod
 illarum sanguis de manibus nostris
 strictissimè requiretur. Glorificemus
 igitur, & portemus Deum in cor-
 poribus nostris; sapientia carnis pro-
 cul sit à nobis, absint vanæ cavi-
 lationes humanæ prudentiæ, & se-
 cundum Deum sapientes captive-
 mus intellectum nostrum in obse-
 quium Christi, ejusque Vicarij; le-
 gem ipsius, utpote Christiano Gre-
 gi magnopere proficuam, placidis-
 simè accipientes, ac sincerè inter-
 pretantes. Caveamus ne temporibus
 nostris impleatur, quod Paulus do-
 lentè vaticinatus est de fana doc-
 trina non sustinenda, & de Magis-
 tris

tris ad carnis desideria coacervan-
dis ; sed econtrà , cœlestibus præcep-
tis obtemperemus , & Præpositis nos-
tris promptè , ac gratulantè subij-
ciamur , & obediamus ; sic utique
Dispensatores fideles inveniemur , &
in Gloria Dei nostri collocabimur,
in cuius honorem , & laudem,
quæ rudi calamo dixi,
cedant.

O. C. S. R. E. humilimus subij-
cio ; necnon Doctorum piorum
censure , & emenda-
tioni.

INDEX

INDEX QUÆSTIONUM,
dubiorum, resolutionum, ac
§. quæ in hoc Opusculo
continentur.

PROEMIUM.

IN quo aliqua scitu digna præmittuntur, & opusculum partitur, pag. 1.

§. I. In quo Constitutiones Summorum Pontificum adversus Confessarios jurisdictione abutentes expedite, textusque præsentis Sanctionis summatim referuntur, ibid.

§. II. Peccatum carnale cum filia confessionis commissum habet pecuniam deformitatem; juxta Div. Thom. & alios, mutantem speciem; juxta aliorum sententiam, solum aggravantem, pag. 5.

§. III. Antehac, cum Sacerdote complice confiteri; juxta S. Th. aliosque graves DD. illicitum erat; & juxta omnes, periculosum, pag. 8.

§. IV.

QUÆSTIO PRIMA.

AN ablatio jurisdictionis solum
debeat intelligi erga compli-
cem in peccato turpi completo,
v. g. copula ; vel potius in quoli-
bet peccato ex genere suo gravi
externo contra sextum Decalogi
præceptum ? pag. 20.

§.I. Ratio dubitandi proponitur , &
confirmatur , ibid.

§.II. Statuitur conclusio , & probatur
ex textu Sanctionis , pag. 21.

§.III. Prima reflexio conclusionis pro-
bativa , pag. 23.

§.IV. Secunda reflexio , quæ primam
confirmat , & efficacius conclusio-
nem probat , pag. 29.

Secunda pars conclusionis ex verbis
Sanctionis probatur , pag. 40.

§.V. Ratio dubitandi solvitur , pro-
poniturque aliud argumentum , pag.
41.

QUÆSTIO SECUNDA.

AN præter mortis articulum unicè in Sanctione exceptum , alij casus sint ; in quibus possit confessarius complicem suum à peccato turpi validè , & licite absolvere ? pag. 53 . *lov : aliqas . 3 . 7*

§.I. Notabilis disparitas inter præsentem , & alias reservationes proponitur , ibid.

§.II. Resolutio prima. Potest confessarius complicem suum absolvere in mortis articulo , deficiente tunc alio quocumque Sacerdote , p. 55 .

§.III. Resolutio secunda. Si in mortis articulo adsit aliquis simplex Sacerdos , qui munus confessarij obire possit , is debet confessionem excipere , pag. 56 . *admodum*

§.IV. Resolutio tertia. Potest confessarius suum complicem absolvere , quando urget confitendi necessitas , v. g. ratione scandali , aut infamiae omissa confessione imminentis , dummodo absit relabendi periculum , pag. 58 .

§.V.

- §.V. Resolutio quarta. Si in casu dictæ necessitatis timeatur periculum relabendi , magna cum distinctione est loquendum, pag. 59.
- §.VI. Contra præcedentem resolutionem, datam aliqua argumenta proponuntur, & solvuntur, pag. 65.
- §.VII. Sententia Uvigandt refertur; & impugnatur, pag. 69.
- §.VIII. Aliorum DD. sententia adducitur , & explicatur, pag. 86.
- §.IX. Resolutio quinta. Potest confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus olim commissis, jamque ritè absolutis, pag. 96.
- §.X. Resolutio sexta. Si sedente confessario ad confessiones audiendas, pœnitens complex inter alios accedat, ipsius confessio non excidiatur, pag. 97.
- §.XI. Resolutio septima. Non potest confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus , quæ in alia confessione tacuit , aut non satis expressit , vel culpabilem oblivionem circa ipsa habuit, pag. 99.
- §.XII. Resolutio octava. Nec potest,

quando talia peccata alij Sacerdoti
jam confessa sunt ; confessio ta-
men fuit nulla ex defectu doloris,
aut alterius requisiti, pag. 100.

§. XIII. Resolutio nona. Nec etiam
potest , quando talis confessio fuit
valida , & fructuosa ; indigent ta-
men illa turpia peccata denuo con-
fiteri , quia ex oblivione inculpa-
bili fuerunt omissa, pag. 101.

QUÆSTIO TERTIA.

AN aliquis præter Summum Pon-
tificem possit ab excommuni-
catione reservata confessarium se-
cus facientem absolvere ? pag. 105.

§. UNICUS. Conclusio est ; potest
Episcopus proprius vi facultatis , à
Tridentino concessæ , cap. Liceat
Episcopis,&c. de Reformat.6. sess.
24. suos subditos à tali excommuni-
catione absolvere, ibid.

APPENDIX

APPENDIX

Dubia quædam ad complemen-
tum hujus materiæ necessaria
resolvuntur. Dubia circa peccata,
in quibus consortium , deficit, pag
gin. 109.

§.I. Dubium primum proponitur , &
resolvitur affirmativè, ibid.

§.II. Dubium secundum resolvitur
pag. 112.

§.III. Dubium tertium sub replicæ
specie proponitur , ac solvitur, pag
gin. 114.

§.IV. Dubia circa peccata levia ex de-
fectu plenæ advertentiæ , delibera-
tionis , aut consensus, pag. 115.

Ratio dubitandi proponitur , ibid.

§.V. Callida carnis sophismata dete-
guntur , ac damnantur, pag. 116.

Prima Resolutio. Quando tactus, am-
plexus , oscula , &c. de quibus du-
bitatur, frequenter committuntur;
& aliqua mortalia , ut talia cogni-
ta interveniunt , omnia tanquam
gravia censenda sunt , & in Sanc-
tione ista comprehensa, pag. 118.

Re-

Resolutio secunda. Quamvis nullum eorum indubie mortale appareat; si frequentè sint commissa, potius judicanda sunt mortalia, & eorum absolutio prohibita, pag. 119.

Resolutio tertia. Etsi hujusmodi raro contingent, si tamen circa personam complicis occupatio mentis, & imaginationes turpes habentur, gravia censeantur, nec à complice absolvenda, pag. 120.

Resolutio quarta. Si autem nulla mentis occupatio, nec imaginatio turpis præcesserit, & ex levifestino tactu manus, aspectu, &c. ardor libidinosus exarserit, & de hujusmodi inconsiderate commissis dubitatur; si citò extinguitur, & in futurum nihil maneat; notabilis transacto tempore, & alii quali necessitate accedente, potest excipi talium confessio, pag. 121.

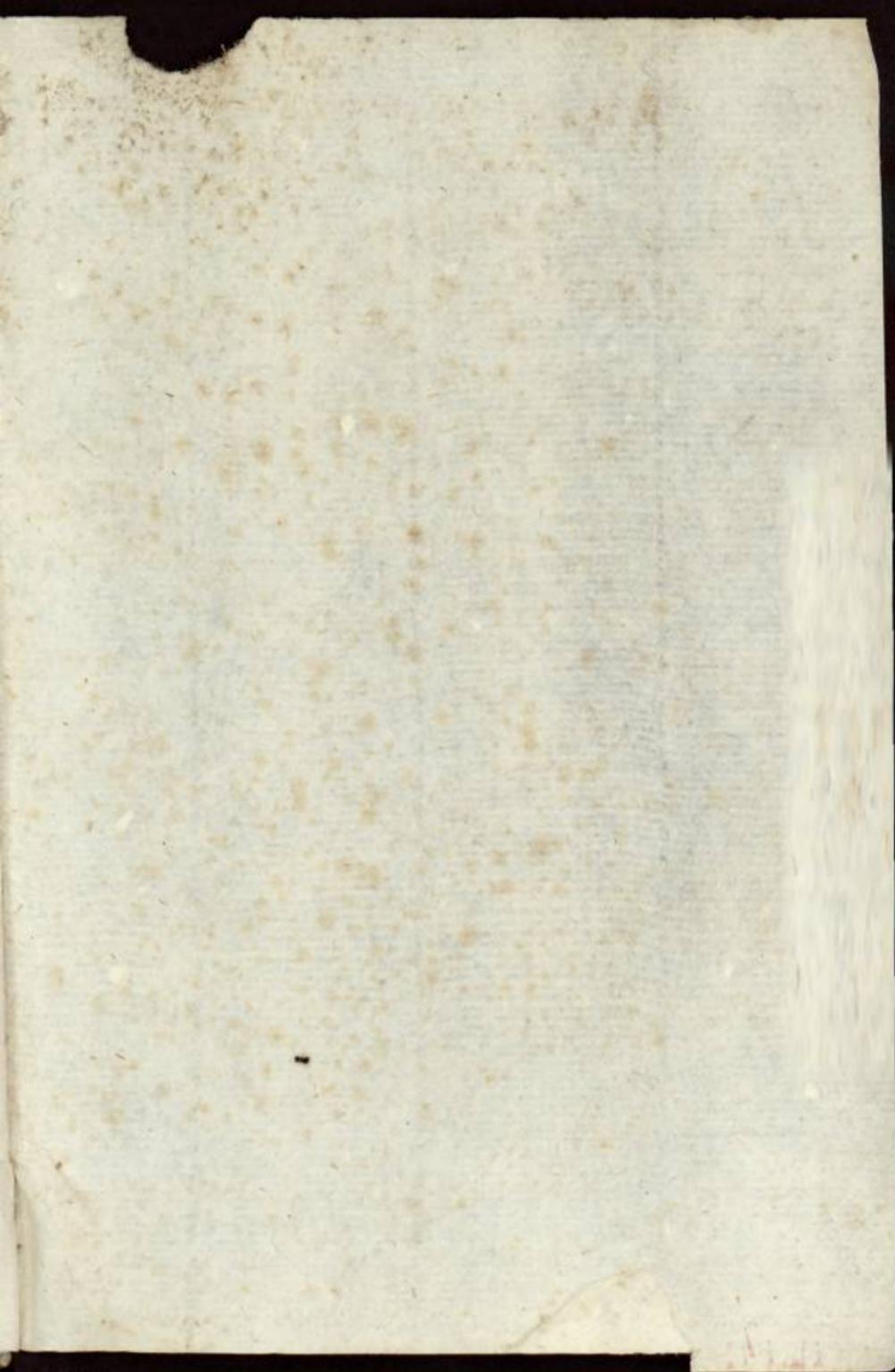
Resolutio quinta, & ultima. Cum in materia luxuriæ non detur parvitas, quodcumque externe libidi-

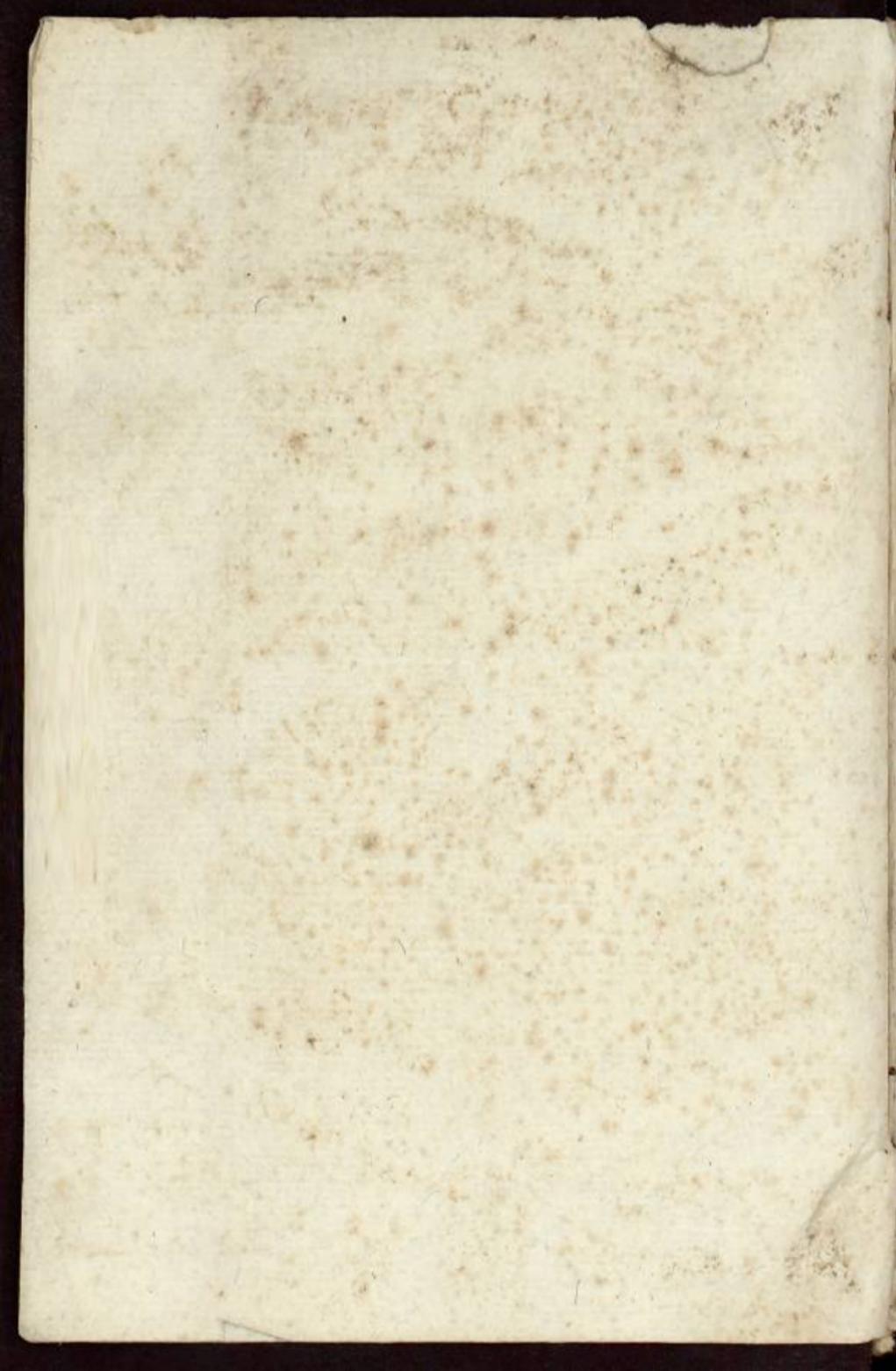
dinosum , ex genere suo est mortale , ac per consequens in Sanc-
tione ista comprehensum , pagi-
na 123.

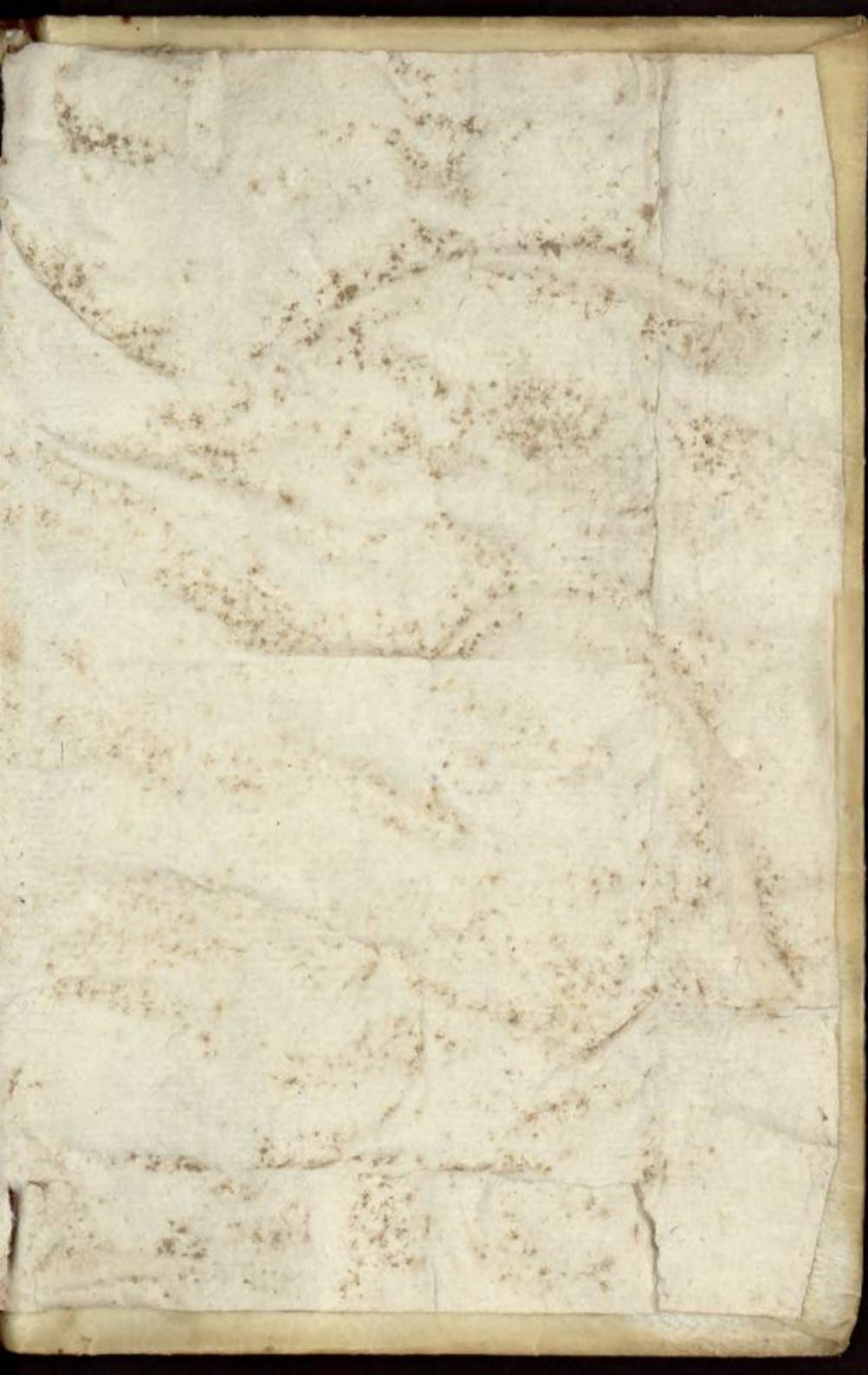
FINIS.

EINIGE

2

